

Alapvető pénzügyi és számviteli ismeretek a gyakorlatban munkafüzet

Szerkesztette:
Dékán Tamásné Orbán Ildikó

A tananyag elkészítését a „A Debreceni Egyetem fejlesztése a felsőfokú oktatás minőségének és hozzáférhetőségének együttes javítása érdekében” az **EFOP-3.4.3-16-2016-00021** számú projekt támogatta. A projekt az Európai Unió támogatásával, az Európai Szociális Alap társfinanszírozásával valósul meg.

SZÉCHENYI 2020

MAGYARORSZÁG
KORMÁNYA

Európai Unió
Európai Szociális
Alap

BEFEKTETÉS A JÖVŐBE

Szerkesztő:
Dékán Tamásné Orbán Ildikó

Szerzők:
Dékán Tamásné Orbán Ildikó (1. fejezet)
Fenyves Veronika (3. fejezet)
Tarnóczi Tibor (2. fejezet)

Lektor:
Bács Zoltán

Kézirat lezárva: 2021. december 28.

ISBN: 978-963-490-433-5

Kiadja: Debreceni Egyetem

ELŐSZÓ

Az alapvető pénzügyi és számviteli ismeretek napjainkra nem csak a pénzügyi és gazdasági szakemberek számára váltak elengedhetlenné, hanem a hétköznapi ember számára is, hiszen nap mint nap szembesülünk ehhez a területhez tartozó kérdésekkel, hirdetésekkel, vállalatokkal, banki termékekkel.

A munkafüzet célja, hogy segítséget nyújtson a felsőoktatás elsősorban nem gazdasági képzésein tanuló Hallgatói számára az alapvető vállalati működés megértéséhez, betekintést engedjen a vállalkozások pénzügyi és számviteli folyamatainak értelmezésébe, jelentőségébe, az előbbieket által szolgáltatott adatok elemzési lehetőségeibe.

Ennek érdekében a munkafüzet elsődlegesen e terület gyakorlati aspektusaira fókuszál. A tananyag sok kisebb feladattal, és több kidolgozott mintapéldával segíti a szakterület iránt érdeklődőknél a számvitel és pénzügyek világában való eligazodást.

A Szerzők reménye szerint a Kedves Olvasó olyan ismereteket szerezhet a munkafüzet révén, ami megkönnyítheti a hétköznapi életben felemerülő gazdasági kérdések értelmezését, és esetleg sikerül más aspektusba helyezni ezt az első látásra homályos, bonyolult kérdéskört!

TARTALOMJEGYZÉK

ELŐSZÓ	3
1. SZÁMVITELI BESZÁMOLÁS	5
1.1. FELADATOK	5
1.1.1. A számviteli mérleg	5
1.1.2. Eredménykimutatás összeállítása	13
1.2. Tesztek	21
2. PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK ELEMZÉSE	22
2.1. FELADATOK	22
2.1.1. Rövid távú fizetőképességi mutatók	22
2.1.2. Hosszú távú fizetőképességi mutatók	24
2.1.3. Eszközkihasználási mutatók	27
2.1.4. Jövedelmezőségi mutatók	30
2.1.5. Piaci mutatók	33
2.1.6. Tőkeáttételi fok mutatók	34
2.1.7. Vegyes Feladatok	37
2.2. TESZTEK	44
3. VÁLLALATI ERŐFORRÁSOK ELEMZÉSE	54
3.1. FELADATOK	54
3.1.1. Munkaerő és bérgazdálkodás	54
3.1.2. Tárgyi eszközgazdálkodás elemzése	63
3.1.3. Forgóeszközgazdálkodás elemzése	73
3.2. Tesztek	76

1. SZÁMVITELI BESZÁMOLÁS

1.1. FELADATOK

1.1.1. A számviteli mérleg

1. feladat: Állapítsa meg és jelölje x-el, hogy a felsorolásból melyek az eszközök és melyek a források!

	Megnevezés	Eszköz	Forrás
1,	Fizetendő kártérítés		
2,	Üzleti vagy cégérték		
3,	Csekkek		
4,	Vevők		
5,	Tartós hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok		
6,	Vevőktől kapott előlegek		
7,	Késztermékek		
8,	Rövid lejáratú hitelek		
9,	Pénztár		
10,	Beruházási és fejlesztési hitelek		
11,	Szállítók		
12,	Segédanyagok		
13,	Nyereség/vesztés		
14,	Támogatásigénylés		
15,	Szellemi termékek		
16,	Passzív időbeli elhatárolások		
17,	2 éves futamidőre lekötött bankbetétek		

2, Végezze el a következő tételek mérlegbeli besorolását!

	Megnevezés	Befektetett eszközök	Forgó-eszközök	Saját tőke	Kötelezettségek
1,	Műhelyépület				
2,	Vagyoni értékű jogok				
3,	Munkavállalókkal szembeni tartozás (bértartozás)				
4,	Beruházások				
5,	Eredménytartalék				
6,	Elszámolási betétszámla				
7,	Céltartalékok				
8,	Göngyölegek				
9,	Tenyészállatok				
10,	Áruk				
11,	Növendék, hizó, egyéb állatok				
12,	Jegyzett, de be nem fizetett tőke				
13,	Szállítókkal szembeni kötelezettség				
14,	Műszaki berendezések, gépek				
15,	Visszavásárolt saját részvény				
16,	Eladásra vásárolt értékpapír				
17,	Tőketartalék				
18,	Költségvetéssel szembeni kötelezettségek				

3, Végezze el a következő tételek mérlegbeli besorolását!

	Megnevezés	Immat javak	Tárgyi eszköz	Forgó- eszköz	Saját tőke	Hosszú lejáratú köt.	Rövid lejárat úkot.
1,	Immateriális javakra adott előleg						
2,	Értékelési tartalék						
3,	Hosszú lejáratra kapott kölsön						
4,	Munkabér-tartozás						
5,	Saját részvények, üzletrészek						
6,	Tenyészállatok						
7,	Tárgyi eszközök értékhelyesbítése						
8,	Vevőktől kapott előlegek						
9,	SZJA-tartozás						
10,	Késztermékek						
11,	ÁFA-visszaigénylés						
12,	Forgatási célú részvény						
13,	Adózott eredmény						
14,	Szállítóknak adott váltó						
15,	Áruval átvett göngyöleg						

16,	Dolgozóktól levont nyugdíjárulék						
17,	Termőföld						
18,	Költségvetésből igényelt támogatás						
19,	5 hónapra kapott hitel						
20,	Tárgyévi veszteség						
21,	Anyagvásárlás miatti tartozás						
22,	Valutakészlet						
23,	Vevőtől kapott váltó						
24,	Szállítónak anyagra adott előleg						
25,	Eredménytartalék						
26,	Növendék, hízó és egyéb állatok						
27,	Épület bérleti joga						
28,	TB kötelezettségek						
29,	Társasági adó túlfizetés						
30,	Tulajdonosoknak fizetendő osztalék						

4., Állapítsa meg, hogy a felsoroltak pontosan hol helyezkednek el a Mérlegben (pl. A/II/1)!

	Megnevezés	Besorolás
1,	Kapott váltó	
2,	Vásárolt szoftver	
3,	Értékesítési céllal beszerezett készlet	
4,	Cégbíróságon beszerezett alapítói vagyon	
5,	A vállalkozási tevékenységhez vásárolt teherautó	
6,	Adótartozás	
7,	Elszámolási betétszámla egyenlege	
8,	Tárgyévi veszteség	
9,	Pénzüintéztől beruházásra kapott hitel	
10,	Valutakészlet	
11,	Munkavállalók tartozása a cég felé	
12,	Kapott előleg	
13,	Garanciális kötelezettségekre képzett fedezet	
14,	Piaci értékelés alapján meghatározott értékhelyesbítés forrása	
15,	Visszavásárolt tulajdoni részesedés	

5, Számítsa ki a hiányzó összegeket! Hasonlítsa össze a két társaság eszközeinek és forrásainak összetételét! Értékelje a társaságok gazdasági tevékenységét!

A két gazdaság mérlegéből a következő információk állnak rendelkezésre (adatok eFt-ban):

Eszközök	A	B	Források	A	B
Befektetett eszközök	22 140	Saját tőke	36 900	31 650
Forgóeszközök	52 150	Hosszú lejáratú kötelezettségek	3 800
Készletek	31 650	Rövid lejáratú kötelezettségek	32 9400
Követelések	-	14 000			
Pénzeszközök	14 760			
Eszközök összesen	54 350	Források összesen	77 850

5, Állapítsa meg és jelölje x-el a következő gazdasági események hatását, és határozza meg típusát!

Gazdasági esemény	Eszköz		Forrás		Mérleg-főösszeg		Eszközök összetétele változott	Források összetétele változott	Gazdasági esemény típusa
	+	-	+	-	+	-			
1. Értékpapír vásárlása készpénzért									
2. Munkabér elszámolása									
3. Munkabér kifizetése									
4. Rövid lejáratú hitel felvétele									

5. Szállítói tartozás kiegyenlítése saját váltóval						
6. Munkavállalónak kölcsön nyújtása						
7. Előleg fizetése a szállítónak						
8. Beruházási hitel törlesztése						
9. Váltó elfogadása tartozás ellenében						
10. TB kötelezettség átutalása						
11. Pénzfelvétel bankszámláról						
12. Kötvénykibocsátás						
13. Kötvény vásárlása készpénzért						
14. Vevő átutalja tartozását						
15. Anyagvásárlás későbbi fizetéssel						

6, Állapítsa meg és jelölje x-el a következő gazdasági események hatását, és határozza meg típusát!

Gazdasági esemény	Eszköz		Forrás		Bevételek		Ráfordítás		Eredmény		Gazdasági esemény típusa
	+	-	+	-	+	-	+	-	+	-	
1. Bérköltség elszámolása											
2. Adótartozás kifizetése											
3. Késedelmi kamatterhelés											
4. Ingatlan értékcsökkenési leírása											
5. Kapott kamat											
6. Fizetett kártérítés											
7. Befizetés bankszámlára											
8. Nyereséggel történő értékesítés elszámolása											
9. Anyaghiány elszámolása											
10. Térítés nélkül átadott gép elszámolása											

1.1.2 Eredménykimutatás összeállítása

- 1. feladat:** Egy vállalkozás eredménykimutatásának összeállításához a következő adatok ismertek (adatok eFt-ban):

Belföldi értékesítés nettó árbevétele (áfa nélkül)	4 412
Saját termelésű készletek értéke	
– január 1-jén	250
– december 31-én	275
Tárgyévi költségek	
– Anyagjellegű ráfordítások	2 825
– Személyi jellegű ráfordítások	1 000
– Értécsökkenési leírás	175
Káresemények	
– kapott kártérítés	13
– nyilvántartás szerinti érték	75
Kapott osztalék	50
Fizetett kamatok	75
Tárgyévi közvetett költségek	1 000

Feladat: Állítsa össze a vállalkozás „A” típusú eredménykimutatását összköltség eljárással és forgalmi költség eljárással!

Eredménykimutatás összköltség eljárással („A” változat)

(eFt-ban)

Tétel-szám	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
I.	Értékesítés nettó árbevétele		
II.	Aktivált saját teljesítmények értéke		
III.	Egyéb bevételek		
IV.	Anyagjellegű ráfordítások		
V.	Személyi jellegű ráfordítások		
VI.	Értécsökkenési leírás		
VII.	Egyéb ráfordítások		
A.	ÜZEMI, ÜZLETI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I.±II+III.-IV.-V.-VI.-VII.)		
VIII.	Pénzügyi műveletek bevételei		
IX.	Pénzügyi műveletek ráfordításai		
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII.-IX.)		
C.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±A. ±B.)		
X.	Adófizetési kötelezettség		
D.	Adózott eredmény (±C.-X.)		

Eredménykimutatás forgalmi költség eljárással („A” változat)

(eFt-ban)

Tétel-szám	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
I.	Értékesítés nettó árbevétele		
II.	Értékesítés közvetlen költsége		
III.	Értékesítés bruttó eredménye (I.-II.)		
IV.	Értékesítés közvetett költsége		
V.	Egyéb bevételek		
VI.	Egyéb ráfordítások		
A.	ÜZEMI, ÜZLETI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I.-II.-IV.+V.-VI.)		
VII.	Pénzügyi műveletek bevételei		
VIII.	Pénzügyi műveletek ráfordításai		
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VII.-VIII.)		
C.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±A. ±B.)		
IX.	Adófizetési kötelezettség		
D.	Adózott eredmény (±C.-IX.)		

2. **feladat:** Egy vállalkozás főkönyvi nyilvántartásából a következő adatok állnak rendelkezésre (adatok eFt-ban)

Tárgyidőszaki költségek	
– Anyagjellegű ráfordítások	113 000
– Személyi jellegű ráfordítások	40 000
– Értécsökkenési leírás	7 000
Belföldi és exportértékesítés árbevétele (áfa nélkül)	170 000
Kapott osztalék	3 000
Káresemények	
– bevétele	500
– nyilvántartás szerinti értéke	3 000
Tárgyidőszaki közvetett költségek összesen	40 000
Fizetett kamatok	2 000
Saját termelésű készletek értéke	
– az üzleti év elején	19 000
– az üzleti év végén	18 000

Feladat: Állítsa össze a vállalkozás „A” típusú eredménykimutatását összköltség eljárással és forgalmi költség eljárással!

Eredménykimutatás összköltség eljárással („A” változat)

(eFt-ban)

Tétel-szám	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
I.			
II.			
III.			
IV.			

V.			
VI.			
VII.			
A.	ÜZEMI, ÜZLETI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I.±II+III.-IV.-V.-VI.-VII.)		
VIII.			
IX.			
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VIII.-IX.)		
C.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±A. ±B.)		
X.			
D.	Adózott eredmény (±C.-X.)		

Eredménykimutatás forgalmi költség eljárással („A” változat)

(eFt-ban)

Tétel- szám	A tétel megnevezése	Előző év	Tárgyév
I.			
II.			
III.			
IV.			
V.			
VI.			
A.	ÜZEMI, ÜZLETI TEVÉKENYSÉG EREDMÉNYE (I.±II.-IV.+V.-VI.)		
VII.			

VIII.			
B.	PÉNZÜGYI MŰVELETEK EREDMÉNYE (VII.-VIII.)		
C.	ADÓZÁS ELŐTTI EREDMÉNY (±A. ±B.)		
IX.			
D.	Adózott eredmény (±C.-IX.)		

Megoldás:

Összköltség eljárással készülő eredménykimutatás			Forgalmi költség eljárással készülő eredménykimutatás		
Tétel-szám	Előző év	Tárgyév	Tétel-szám	Előző év	Tárgyév
I.		4 412	I.		4 412
II.		25	II.		2975
III.		13	III.		1 437
IV.		2 825	IV.		1 000
V.		1 000	V.		13
VI.		175	VI.		75
VII.		75			
A.		375	A.		375
VIII.		50	VII.		50
IX.		75	VIII.		75
B.		-25	B.		-25
C.		350	C.		350
X.		27	IX.		27
D.		323	D.		323

3. feladat: Kapcsolja össze az alábbi gazdasági eseményeket az összköltség eljárással készült eredménykimutatás kapcsolódó soraival!

- Tárgyi eszközök értékesítésének nyeresége
- Készlet értékesítésének bevétele
- Pénzintézettől kapott kamat
- Anyag-, árukészlet értéke az értékesítéskor
- Bírságok, késedelmi pótlékok fizetett összege
- Immateriális javak apportba átadásának vesztesége
- Értékpapírok apportba adásának nyeresége
- Hatósági díjak
- Kapott támogatás
- Felvett hitel után fizetett kamat
- Munkavállalóknak fizetett bér és közterhei

- l.) Anyagbeszerzés értéke szállítótól (amennyiben a készletekről folyamatos mennyiségi és értéknylvántartást vezet)
- m.) Anyagbeszerzés értéke szállítótól (amennyiben a készletekről folyamatos mennyiségi és értéknylvántartást nem vezet)
- n.) Selejtezett eszközök könyv szerinti értéke
- o.) Biztosítótól kapott kártérítés
- p.) Tárgyi eszköz értékcsökkenése
- q.) Céltartalék képzése
- r.) Céltartalék felhasználása
- s.) Tulajdonosok részére jóváhagyott osztalék
- t.) Társasági adó
- u.) Részesedéseink után kapott osztalék

Értékesítés nettó árbevétele	
Egyéb bevételek	
Pénzügyi műveletek bevételei	
Egyéb ráfordítások	
Pénzügyi műveletek ráfordításai	
Költségek (minden, fent nem szereplő)	
Nem érinti az eredményt	
Adófizetési kötelezettség	

Megoldás:

- a.) Tárgyi eszközök értékesítésének nyeresége: egyéb bevételként számoljuk el (a veszteséget egyéb ráfordításként).
- b.) Készlet értékesítésének bevétele: kizárólag az értékesítés nettó árbevétele lehet, illetve fordítva is igaz, az értékesítés nettó árbevétele csak készletértékesítésből, illetve szolgáltatásnyújtásból származhat.
- c.) Pénzintézettől kapott kamat: kapott kamat mindig pénzügyi műveletek bevétele lesz, kivéve a kapott késedelmi kamat, mert az egyéb bevétel.
- d.) Anyag-, árukészlet értéke az értékesítéskor: anyagjellegű ráfordítás (eladott áruk beszerzési értéke: ELÁBÉ).
- e.) Bíróságok, késedelmi pótlékok fizetett összege: egyéb ráfordítás.
- f.) Immateriális javak apportba átadásának vesztesége: az immateriális javak és tárgyi eszközök értékesítéséhez hasonlóan az apportba adás is technikai számla alkalmazásával kerül könyvelésre, veszteség esetén egyéb ráfordítás lesz (nyereség esetén egyéb bevétel).
- g.) Értékpapírok apportba adásának nyeresége: a befektetett pénzügyi eszközök és a forgóeszközök között megjelenő értékpapírok értékesítéséhez hasonlóan az apportba adás is technikai számla

- alkalmazásával kerül könyvelésre, nyereség esetén pénzügyi műveletek bevétele (veszteség esetén pénzügyi műveletek ráfordítása lesz).
- h.) Hatósági díjak, illetékek: anyagjellegű ráfordítás (egyéb szolgáltatás értéke).
 - i.) Kapott támogatás: fő szabály szerint a kapott támogatások egyéb bevételként kerülnek elszámolásra.
 - j.) Felvett hitel után fizetett kamat: a fizetett kamatot mindig pénzügyi műveletek ráfordításaként számoljuk el, kivéve a fizetett késedelmi kamatot, mert az egyéb ráfordításként.
 - k.) Munkavállalóknak fizetett bér és közterhei: személyi jellegű ráfordítások közé tartozik a bérköltség, illetve az ahhoz kapcsolódó bérjárulék is.
 - l.) Anyagbeszerzés értéke szállítótól (amennyiben a készletekről folyamatos mennyiségi és értéknyilvántartást vezet): készletek között jelenik meg a mérlegben.
 - m.) Anyagbeszerzés értéke szállítótól (amennyiben a készletekről folyamatos mennyiségi és értéknyilvántartást nem vezet): amennyiben a társaság számviteli politikája szerint a készletekről nem vezet folyamatos nyilvántartást, beszerzéskor anyagköltségként kerül elszámolásra.
 - n.) Selejtezett eszközök könyv szerinti értéke: a selejtezés, hiány, káresemény hatását mindig egyéb ráfordításként számoljuk el.
 - o.) Biztosítótól kapott kártérítés: egyéb bevétel.
 - p.) Tárgyi eszköz értékcsökkenése: értékcsökkenési leírás.
 - q.) Céltartalék képzése: egyéb ráfordítás.
 - r.) Céltartalék felhasználása: egyéb bevétel (csakúgy, mint a feloldása).
 - s.) Tulajdonosok részére jóváhagyott osztalék: nem érinti az eredményt, mivel az osztalék az eredménytartalék terhére kerül elszámolásra, majd kifizetésre.
 - t.) Társasági adó: adófizetési kötelezettség, kizárólag a társasági adó összege kerül erre a sorra.
 - u.) Részesedéseink után kapott osztalék: a jóváhagyott osztaléktól eltérően a kapott osztalék megjelenik az eredménykimutatásban, pénzügyi műveletek bevételeként.

Értékesítés nettó árbevétele	b
Egyéb bevételek	a, i, o, r
Pénzügyi műveletek bevételei	c, g, u
Egyéb ráfordítások	e, f, n, q
Pénzügyi műveletek ráfordításai	j
Költségek (minden, fent nem szereplő)	d, g, h, k, m, p
Nem érinti az eredményt	l, s
Adófizetési kötelezettség	t

1.2. Tesztek

A következő soroknál jelölje, hogy az adott állítást igaznak vagy hamisnak gondolja-e?!
Igaz/Hamis

- a, Egy nyereséges vállalkozás mindig több eszközzel rendelkezik, mint forrással.
- b, A tárgyi eszközök olyan nem anyagi eszközök, amelyek a vállalkozás tevékenységét tartósan szolgálják, függetlenül attól, hogy üzembe helyezésre kerültek-e vagy sem.
- c, A növendék, hízó és egyéb állatokat a tárgyi eszközök közé soroljuk.
- d, A vagyont tevékenység betöltött szerep szerint csoportosítva forrásoknak nevezzük.
- e, Az áruk közé soroljuk a kereskedelmi készleteket, tartalék alkatrészeket és a betétdíjas göngyölegeket.
- f, A saját tőke a rövid lejáratú kötelezettségek közé sorolható.
- g, Az eszközkörforgás esetén az eszközök szerkezete változik meg.
- h, Az eszközbevonás esetén csökken a vállalkozás vagyona.
- i, A mérleg olyan kimutatás, amely a vállalkozó vagyonát tartalmazza.

Válaszoljon a következő kérdésekre:

a, Hány évig kell megőrizni a bizonylatokat olvasható formában?.....

b, Éves beszámoló részei:

.....

2. PÉNZÜGYI KIMUTATÁSOK ELEMZÉSE

2.1. FELADATOK

2.1.1. Rövid távú fizetőképességi mutatók

1. Egy gazdasági társaságnak 239 250 ezer Ft forgóeszköze és 107 662 ezer Ft rövid lejáratú kötelezettsége van. A készletszintje 52 635 ezer Ft, és a további forrásokat banki rövid lejáratú hitelek formájában szerzi meg, amiket a készlet növelésére használ fel. Mennyivel nőhet a rövid lejáratú adóssága anélkül, hogy az általános likviditási mutatója 2,0 alá kerülne?

Megoldás:

$$\text{likviditási mutató} = \frac{\text{forgóeszközök}}{\text{rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

Mivel a készletek növelésére használja a hitelt a cég, ezért nőnek a forgóeszközök és a rövid lejáratú kötelezettségek is, és mindkettő ugyanolyan mértékben (X).

$$2 = \frac{239250+X}{107662+X} \quad \text{ahol az X a rövid lejáratú adósság növekedése}$$

$$X = 23\,926 \text{ eFt (legfeljebb)}$$

2. Egy cég forgóeszközeinek értéke 4 900 eFt, nettó befektetett eszközeinek az értéke 27 300 eFt, rövid lejáratú kötelezettségeinek értéke 4 100 eFt, és hosszú lejáratú kötelezettségeinek az értéke 10 200 eFt. Mennyi ennek a cégnek a saját tőkéje, valamint mennyi a nettó forgótőkéje?
3. A cég 2017-es mérlege 4 810 eFt forgóeszközt, 2 230 eFt rövid lejáratú kötelezettséget mutatott ki. A 2018-as mérlegben a forgóeszközök 5 360 eFt-ot, a rövid lejáratú kötelezettségek 2 970 eFt-ot tettek ki. Mekkora volt a társaság nettó forgótőkéjének a 2018-as változása?
4. A vállalat három éve vásárolt új gépeket 60 millió forintért. A gépeket ma 51 millió forintért eladhatják. A cég jelenlegi mérlege 34 millió eFt nettó befektetett eszközt, 8,95 millió Ft rövid lejáratú kötelezettséget és 2,35 millió Ft nettó forgótőkét mutat. Ha a forgóeszközöket és a rövid lejáratú kötelezettségeket ma felszámolnák, akkor összesen 11,5 millió dollár készpénzt kapna a cég. Mekkora a cég teljes vagyonának könyv szerinti értéke ma? Mennyi a nettó forgótőke és a tárgyi eszközök piaci értéke?

5. A cég nettó forgótőkéje 2 170 ezer Ft, rövid lejáratú kötelezettségei 4 590 ezer Ft, készleteinek értéke 3 860 ezer Ft. Mennyi az általános likviditási és a likviditási gyorsráta mutatók értéke?

Megoldás:

Nettó forgótőke = Forgóeszközök – Rövid lejáratú kötelezettségek

Forgóeszközök = Nettó forgótőke + Rövid lejáratú kötelezettségek = 2170 + 4590 = 6760

$$\text{általános likviditási mutató} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} = \frac{6760}{4590} = 1,47$$

$$\text{likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} = \frac{6760 - 3860}{4590} = 0,63$$

6. A vállalkozás forgóeszközeinek az értéke 30 millió forint. A társaság általános likviditási rátája 1,5, a likviditási gyorsrátája pedig 1,0. Mekkora a cég rövid lejáratú kötelezettsége és készletállománya?

7. Határozza meg egy cég árbevételét a következő adatok ismeretében:

Általános likviditási mutató	2,5
Likviditási gyorsráta	2,0
Rövid lejáratú kötelezettségek	40 000 eFt
Készletek forgási sebessége	3

8. Egy cég rövid lejáratú kötelezettsége 415 000 eFt, likviditási gyorsrátája 0,79, készleteinek a forgási sebessége 9,5, az általános likviditási mutatója 1,25. Mennyi a cég árbevétele?

Megoldás:

$$\text{általános likviditási mutató} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}}$$

$$1,25 = \frac{\text{Forgóeszközök}}{415000} \quad \text{Forgóeszközök} = 1,25 * 415000 = 518\,750$$

$$\text{likviditási gyorsráta} = \frac{\text{Forgóeszközök} - \text{Készletek}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} = \frac{518750 - K}{415000} = 0,79$$

$$\text{Készletek} = 190\,900$$

$$\text{készletek forgási sebessége} = \frac{\text{Árbevétel}}{\text{Készletek}} = \frac{\text{Á}}{190900} = 9,5$$

$$\text{Árbevétel} = 1\,813\,550$$

9. Egy gazdasági társaság 10 312 500 forint forgóeszközzel és 5 250 000 forint rövid lejáratú kötelezettséggel rendelkezik. Induló készletszintje 3 750 000 forint. A későbbiekben rövid lejáratú hitellel fog forrást szerezni, amit a készletek növelésére használ fel. Mennyivel nőhet a társaság rövid lejáratú adóssága (hitel) anélkül, hogy az általános likviditási mutatója 2,0 alá csökkenne? Mekkora lesz a cég likviditási gyorsrátája, miután a cég megszerzi a rövid lejáratú források maximális összegét?
10. Egy vállalkozás likviditási mutatója 1,5. A Forgóeszközök értéke 12 900 000 Ft. Határozza meg a nettó forgótőke nagyságát!
11. Egy vállalkozás forgóeszközeinek az értéke 3,0 millió forint, amiből 1,0 millió forint készlet, 0,5 millió forint készpénz, 1,0 millió forint követelés, a fennmaradó rész pedig forgalomképes értékpapír. A cégnek 1,5 millió forint rövid lejáratú kötelezettsége van.
- Mennyi a vállalkozás általános likviditási mutatója és a likviditási gyorsrátája?
 - Ha a vállalkozás 0,25 millió forint készpénzt kap, és kifizeti 0,25 millió forint rövid lejáratú kötelezettségét, akkor mi történik az általános likviditási mutatójával és a likviditási gyorsrátájával? Mi történik a valódi likviditásával?
 - Ha a cég 0,5 millió forint követelését eladja egy banknak, és a bevételt rövid lejáratú adósságkötelezettségeinek a kifizetésére fordítja, akkor mi történik az általános likviditási mutatójával és a likviditási gyorsrátájával?
 - Ha a vállalat 1,0 millió forintnyi új részvényt bocsát ki, és a bevételt forgalomképes értékpapírokba helyezi, akkor mi történik az általános likviditási mutatójával és a likviditási gyorsrátájával?

2.1.2. Hosszú távú fizetőképességi mutatók

12. Egy cég piaci érték /könyv szerinti érték mutatója 1. A részvényeinek az ára 420 Ft/részvény, és 2,8 millió részvénye van forgalomban. A cég teljes tőkéje 1,7 milliárd Ft, ami hitelből és közönséges részvényből áll. Mennyi az adósság/saját tőke (D/E) mutató?

Megoldás:

Mivel a cég piaci érték /könyv szerinti érték mutatója 1, ezért a piaci értéke megegyezik a saját tőke értékével, mert az a piaci érték könyv szerinti értéke a saját tőke. Azaz

saját tőke = $420 * 2,8 = 1\,176$ millió Ft = 1,176 milliárd Ft

idegen tőke = $1,7 - 1,176 = 0,524$ milliárd Ft

$$\frac{D}{E} = \frac{0,524}{1,176} = 0,4456$$

13. Egy vállalkozás. teljes eladósodottsági mutatója 0,46. Mennyi az adósság/saját tőke arány (D/E) és a saját tőke multiplikátor?
14. Egy cég 200 millió forint összvagyonnal rendelkezik, 50 millió forintnyi kötvénye és 25 millió forintnyi hosszú lejáratú hitele van. Mennyi a D/E mutatója?
15. Egy vállalat árbevétel arányos nyeresége 6,4%, az összes eszköz forgási sebesség mutatója 1,77, a ROE mutató 15,84%. Mennyi ennek a cégnek az adósság/saját tőke mutatója?
16. Egy vállalkozásnak 6 000 000 forint adóssága van, ami után évi 8% kamatot fizet. A cég éves árbevétele 30 millió forint, az átlagos adókulcsa 20%, az árbevétel arányos jövedelmezősége 3%. Ha a vállalkozás nem tart fenn legalább 5:1-es kamatfedezeti mutató értéket, akkor a bankja megtagadhatja a kölcsöne megújítását, és csődbe mehet. Mennyi cég kamatfedezeti mutatója?

Megoldás:

$$\text{Kamatfedezeti mutató} = \frac{\text{Üzemi (üzleti)tevékenységek eredménye}}{\text{Kamatfizetési kötelezettség}}$$

$$\text{ROS} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Árbevétel}} \quad \text{Adózott eredmény} = \text{ROS} * \text{Árbevétel}$$

$$\text{Adózott eredmény} = 3\% * 30000 \text{ eFt} = 900 \text{ eFt}$$

$$\text{Adózás előtti eredmény} = \frac{900 \text{ eFt}}{(100\% - 20\%)} = 1\,125 \text{ eFt}$$

$$\begin{aligned} \text{Üzemi (üzleti) tevékenységek eredménye} &= 1125 \text{ eFt} + 6000 \text{ eFt} * 8\% = 1125 \text{ eFt} \\ &+ 480 \text{ eFt} = 1605 \text{ eFt} \end{aligned}$$

$$\text{Kamatfedezeti mutató} = \frac{1605}{480} = 3,34$$

Tehát a cég nem felel meg a banki elvárásoknak.

17. Egy hitelelemző egy gazdasági társaság fizetőképességét értékeli a 2020. év pénzügyi kimutatásai alapján. Az alábbi adatok a társaság éves jelentéseiből származnak (ezer forint).

Megnevezés	2020	2019	2018
Összes eszköz	710 009	663 170	559 688
Rövid lejáratú hitelek	18 530	15 688	19 976
Hosszú lejáratú hitelek	336 770	306 970	277 458
Összes kötelezettség	534 067	480 818	441 269
Saját tőke	175 942	182 352	118 419

- a. Számítsa ki a vállalat pénzügyi tőkeáttételi mutatóját 2019 és 2020 évekre!
- b. Mekkora a vállalat adósság/összes eszköz, hosszú lejáratú eladósodottság és az adósság/saját tőke arány mutatója a három évre?
18. A gazdasági társaság ROA mutatója 9,2%, az árbevétel arányos jövedelmezősége 5%, a saját tőke megtérülése mutatója 17%. Mekkora a cég összes eszköz forgási mutatója? Mennyi a cég saját tőke multiplikatóra?

Megoldás:

$$\text{ROA} = \text{ROS} * \text{összes eszköz forgási sebessége}$$

$$\text{összes eszköz forgási sebessége} = \frac{\text{ROA}}{\text{ROS}} = \frac{8,2\%}{5\%} = 1,64$$

$$\text{ROE} = \text{ROA} * \text{saját tőke multiplikatör}$$

$$\text{saját tőke multiplikatör} = \frac{\text{ROE}}{\text{ROA}} = \frac{17\%}{9,2\%} = 1,85$$

19. Egy KKV nettó bevétele a legutóbbi évben 16 481 eFt volt. Az adó mértéke 11%. A cég 3 681 eFt kamatköltséget fizetett, és levont 4 385 eFt értékcsökkenési leírást. Mekkora volt az év készpénzfedezeti mutatója?

20. Tételezzük fel, hogy a következő mutatók állnak rendelkezésre egy vállalkozásról:

Értékesítés/összes eszköz	1.2
Eszközarányos megtérülés (ROA)	4%
Saját tőke arányos megtérülés (ROE)	7%

Számítsa ki a vállalkozás árbevétel arányos jövedelmezőségét és a kötelezettségek/összes eszköz arány mutatót. Tegyük fel, hogy kötelezettségeinek fele hitel. Számítsa ki az hitel/összes eszköz arány mutatót!

21. A vállalat összes vagyona 100 millió Ft, amelyből 40 millió forintot saját tőkéből, 60 millió forintot pedig hitelből finanszíroztak (hosszú és rövid lejáratú egyaránt). Átlagos vevőállománya 20 millió forint, amit átlagosan 80 nap alatt tud beszédni. A vállalat úgy véli, hogy az átlagos beszédési időszakot 80 napról 60 napra csökkentheti anélkül, hogy ez befolyásolná az eladásokat vagy az adózott nettó eredményét (jelenleg 5 millió forint). Milyen hatással lesz ez az intézkedés a cég eszközeinek a megtérülésére és a tulajdonosi tőke megtérülésére, ha az átlagos beszédési időszak csökkentésével megtakarított pénzeszközöket a törzsrészesvények könyv szerinti értéken történő visszavásárlására fordítják? Milyen hatással lesz ez a lépés a cég adósságrátájára?

2.1.3. Eszközkihasználási mutatók

22. Egy vállalkozásnak jelenleg 205 millió Ft kintlévősége van, és az átlagos beszédési ideje 71 nap, amit 20 napra kíván csökkenteni azáltal, hogy több ügyfelét megpróbálja arra rávenni, hogy időben fizessék ki számláikat. Ha ezt a politikát elfogadják, a vállalat átlagos árbevétele 15%-kal csökken. Mekkora lesz a cég vevőállománya a változást követően? (Az év 365 napos.)

Megoldás:

$$\text{beszédési idő} = \frac{365 \cdot \text{Vevőállomány}}{\text{Árbevétel}} = \frac{365 \cdot 205}{\text{Árbevétel}} = 71$$

$$\text{Árbevétel} = 365 \cdot 205 / 71 = 1\,053,873 \text{ millió Ft}$$

$$\text{Árbevétel (új)} = 1053,873 \cdot (1 - 0,15) = 895,792 \text{ millió Ft}$$

$$20 = \frac{365 \cdot \text{Vevőállomány}}{895,792} \quad \text{Vevőállomány} = 20 \cdot 895,792 / 365 = 49,085 \text{ millió Ft}$$

23. A cég beszedési ideje 20 nap. A cég átlagos napi árbevétele 200 000 Ft. Mekkora a vállalat vevőállománya? (Az év 365 napos.)
24. Egy vállalkozás követelésállománya 537 810 eFt. A most véget ért év hitelben történő értékesítés 5 473 640 eFt dollár volt. Mekkora a követelések forgási sebessége és beszedési ideje? Átlagosan mennyi időbe telt az elmúlt év során, hogy a hitelben vásárló ügyfelek kifizessék a számláikat?
25. A cég készlete 386 735 ezer Ft, az eladott áruk ára pedig a most véget ért évben 4 981 315 eFt volt. Mennyi a készletek forgási sebessége és a készletezési idő? Átlagosan mennyi ideig állt egy egységnyi készletben a pénz, mielőtt eladták?
26. Egy elemző szeretné felmérni a vállalata vevőkövetelései beszedésének a hatékonyságát a X2 pénzügyi évben. Az elemző a következő információkat gyűjti össze a cég éves és időközi jelentéseiből (forintban):
Vevőkövetelések az X1 év végén	4 468 392
Vevőkövetelések az X2 év végén	4 972 722
Az X2 év bevétele	45 349 943
- Számítsa ki a vállalkozás követeléseinek forgási sebességét és a beszedési időszak hosszát az X2 pénzügyi évre vonatkozóan!
27. Egy KKV-nál az értékesített termékek költsége 6 831 400 Ft volt. Az év végén a szállítók tartozása 1 548 600 Ft volt. Átlagosan mennyi idő alatt fizette ki a cég beszállítóit az év során?
28. Egy vállalat nettó bevétele 996 500 ezer forint, vevőállománya 119 630 ezer forint. Feltételezve, hogy az eladások 65 százaléka történt hitelben, mennyi a cég beszedési ideje?
29. A cég átlagos beszedési ideje 19 nap volt 2019-ben. A vállalat 2020-ban csökkenteni szeretné a beszedési időszakát, hogy megfeleljen az iparági 15 napos átlagnak. A hitelben történő eladások 2019-ben 300 millió forintot tettek ki, és a cég arra számít, hogy 2020-ban a hitelben történő eladások 390 millió forintra emelkednek. A cég azon céljának elérése érdekében, hogy csökkentsék a beszedési időszakot, mennyi lesz az átlagos követelésállományban 2019 és 2020 között bekövetkező változás?
30. Egy vállalatnál a követelések forgási sebessége 36,5, Számítsa ki a beszedési időt!

31. Egy cég szeretné megbecsülni, hogy mennyi ideig tart készpénzt realizálnia a zárókészletéből. Ehhez a következő adatok állnak rendelkezésre:

Követelésállomány	56 000 eFt
Zárókészlet	68 000 eFt
Értékesítési bevétel	435 000 eFt

32. Egy vállalat készlet és bevételi adatai egy adott évre:

Megnevezés	Év vége	Év eleje
Nettó értékesítési bevétel	315 000 000	
Követelés állomány	18 000 000	16 000 000
Készletek	48 000 000	39 000 000

Számítsa ki

- a beszédési időt,
- a készletezési időt, és a
- működési ciklust.

Megoldás:

$$\text{beszédési idő} = \frac{365 * \text{Követelésállomány}}{\text{Nettó értékesítési bevétel}} = \frac{365 * 18}{315} = 20,86 \text{ nap}$$

$$\text{beszédési idő} = \frac{365 * \text{Készletállomány}}{\text{Nettó értékesítési bevétel}} = \frac{365 * 48}{315} = 55,62 \text{ nap}$$

$$\begin{aligned} \text{működési ciklus} &= \text{készletezési idő} + \text{beszédési idő} \\ &= 55,62 + 20,86 = 76,48 \text{ nap} \end{aligned}$$

33. Egy cégnél a következőket számolták ki:

Beszédési idő: 58 nap

Készletforgási sebesség: 10

Tartozási időszak: 45 nap

Befektetett eszközök forgási ideje: 36 nap

Mennyi a pénzciklus hossza?

34. Egy gazdasági társaság átlagosan 19 napos beszédési időszakkal rendelkezett a legutóbbi pénzügyi évben. A cég javítani akar hitelpolitikáján és beszédési gyakorlatán, és így csökkenteni kívánja a beszédési időszakot a következő pénzügyi évben, hogy megfeleljen az iparági 15 napos

átlagnak. A hitelben történő eladások a legutóbbi pénzügyi évben 300 millió forintot tettek ki, és a vállalat arra számít, hogy a hitelben történő eladások 390 millió forintra emelkednek a következő pénzügyi évben. A társaság azon céljának eléréséhez, hogy csökkentse a beszedési időszakot, az átlagos kintlévőség egyenlegében milyen változásnak kell bekövetkeznie?

35. Egy vállalkozás általános likviditási mutatója 2. A követelések értéke 20 millió forint, a pénzeszközeinek az értéke 5 millió Ft, a rövid lejáratú kötelezettségeké pedig 20 millió forint. Mennyi a készletezési napok száma, ha az értékesítési bevétel évi 100 millió forint?

Megoldás:

$$\text{általános likviditási mutató} = \frac{\text{Forgóeszközök}}{\text{Rövid lejáratú kötelezettségek}} =$$

$$\frac{\text{Forgóeszközök}}{20} = 2 \quad \text{Forgóeszközök} = 2 * 20 = 40$$

$$\text{Készletek} = 40 - 20 - 5 = 15$$

$$\text{készletezési idő} = \frac{365 * \text{Készletállomány}}{\text{Árbevétel}} = \frac{365 * 15}{100} = 54,75 \text{ nap}$$

36. Egy cég éves hitelben történő értékesítése 16 000 000 Ft, árbevétel arányos nyeresége pedig 35%. Ha a cég átlagosan 50 napos beszedési időszakot kíván fenntartani.
- Milyen követelésállománnyal kell rendelkeznie? (Tételezzünk fel 365 napos évet.)
 - Ennek az iparágnak a készletforgási sebessége átlagosan hatszoros. Ha a vállalkozás összes eladása hitelben történik, akkor milyen átlagos készletszintet kell fenntartania a cégnek annak az eléréséhez, hogy a készletforgási sebessége ugyanaz legyen, mint az iparágé?
37. A vállalat árbevétele 40 millió Ft volt, aminek a 20%-a készpénzben folyt be. Ha a cég rendszerint 45 napos hitelben történő eladást használ, mekkora az átlagos követelésállománya? (Tételezzünk fel 365 napos évet.)

2.1.4. Jövedelmezőségi mutatók

38. Egy vállalat ROA mutatója 11%, az árbevétel arányos jövedelmezősége 6%, és ROE mutatója 23%. Mennyi az összes eszköz forgási sebesség és a saját tőke multiplikátor mutatóinak az értéke?

39. Egy cég árbevétel arányos jövedelme 3%, a saját tőke multiplikátor értéke 1,9, az árbevétele 1,5 milliárd Ft, összes vagyona pedig 600 millió Ft. Mennyi a ROE mutató értéke?

Megoldás:

$ROE = ROS * \text{összes eszköz forgási sebesség} * \text{saját tőke multiplikátor}$

$$\text{Összes eszköz forgási sebesség} = \frac{\text{Árbevétel}}{\text{Összes eszköz}} = \frac{1500}{600} = 2,5$$

$$ROE = 0,03 * 2,5 * 1,9 = 0,1425$$

$$ROE = 14,25\%$$

40. Egy vállalat árbevétele 200 millió Ft, nettó árbevétele 15 millió Ft, és a következő mérleggel rendelkezik (ezer Ft-ban):

Készpénz	10 000	Fizetendő számlák
30 000		
Követelések	50 000	Banki hitelek
20 000		
Készletek	150 000	Hosszú lejáratú adósság
50 000		
Befektetett eszközök	90 000	Saját tőke
200 000		
Eszközök összesen	300 000	Források összesen
300 000		

Az új tulajdonos úgy gondolja, hogy a készletek túlzóak, és azok olyan mértékben csökkenthetők, hogy az általános likviditási mutató anélkül egyezzen meg az iparági átlagértékkel (2,53), anélkül, hogy ez befolyásolná az árbevételt vagy az adózott eredményt. Ha a készleteket értékesítik és nem kerülnek pótlásra (ezáltal a jelenlegi mutató 2,53-ra csökken), és ha a megtermelt forrásokat a saját tőke csökkentésére fordítják (részvények könyv szerinti értéken vásárolhatók vissza), és ha más változás nem történik, mennyi lesz a ROE változás? Mennyi lesz a cég új likviditási gyorsrátája?

41. A vállalat árbevétele 167 millió Ft, mérlegfőösszege 129 millió Ft, adóssága pedig 57 millió Ft. Ha az árbevétel arányos jövedelmezőség 5%, mennyi az adózott eredmény? Mennyi a ROA és a ROE?

42. A gazdasági társaság árbevétel arányos jövedelmezősége 3%, a saját tőke multiplikatóra pedig 2,0. Árbevétele 100 millió forint, összes vagyona pedig 50 millió forint. Mennyi a ROE mutatója?
43. Ha a cég saját tőke multiplikatóra 1,27, összes eszköz forgási sebesség mutatója 2,10, az árbevétel arányos jövedelmezősége pedig 6,1%, mennyi a ROE?
44. Egy KKV adósság/saját tőke mutatójának az értéke 0,57. Az eszközök megtérülése mutató 7,9%, a saját tőke pedig 6 200 000 Ft. Mennyi a saját tőke multiplikatör, a saját tőke arányos megtérülés és az adózott eredmény?

Megoldás:

$$\text{saját tőke multiplikatör} = 1 + \frac{D}{E} = 1 + 0,57 = 1,57$$

$$\text{ROE} = \text{ROA} * \text{saját tőke multiplikatör} = 0,079 * 1,57 = 0,1240 \quad \text{ROE} = 12,4\%$$

$$\text{ROE} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{\text{Saját tőke}} = \frac{\text{Adózott eredmény}}{6200} = 0,1240$$

$$\text{Adózott eredmény} = 0,124 * 6200 = 768,8$$

45. Egy cég árbevétele 6 183 eFt, mérlegfőösszege 2 974 eFt, az adósság/saját tőke arány mutató pedig 0,57. Ha a saját tőke arányos megtérülése 11%, mennyi a cég adózott eredménye?
46. Egy KKV hosszú lejáratú adósságrátája 0,35, általános likviditási mutatója 1,30. A rövid lejáratú kötelezettségek 955 eFt, az árbevétel 7 210 eFt, az árbevétel arányos jövedelmezőség 8,3%, a ROE mutató 17,5%. Mennyi a cég nettó befektetett eszközeinek az összege?
47. Az „A” és „B” cég összes eladósodottsági mutatója 65%, illetve 45%, az eszközök hozama mutató pedig 5%, illetve 9%. Melyik cégnek nagyobb a saját tőke megtérülési mutatója?

Megoldás:

$$\text{saját tőke multiplikatör (A)} = \frac{65\%}{35\%} = 1,8571$$

$$\text{saját tőke multiplikatör (B)} = \frac{45\%}{55\%} = 0,8182$$

$$\text{ROE (A)} = 5\% * 1,8571 = 0,0929$$

$$\text{ROE (B)} = 9\% * 0,8182 = 0,0736$$

$$\text{ROE (B)} = 9\% * 0,8182 = 0,0736$$

$$\text{ROE (B)} = 7,36\%$$

48. Egy vállalkozás 18 százalékos saját tőke arányos hozamot ért el. Az összes eszköz forgási sebessége 1,0-szeres, a saját tőke multiplikatóra pedig 2,0-szeres volt. Számítsa ki a vállalat árbevétel arányos nyereségét!

2.1.5. Piaci mutatók

49. Egy adott év végén a vállalkozás nettó eredménye 19 500 000 Ft volt. A társaságnak 1 500 000 törzsrésze volt forgalomban ebben az időpontban, elsőbbségi részvénye nem volt, és nem volt átváltható pénzügyi eszköze sem. Mennyi a cég EPS-e?
50. A vállalkozás mérlegfőösszege 17 milliárd Ft – ebből készpénz és az azzal egyenértékű eszközök 100 millió Ft-ot tesznek ki. A mérlegében 1,7 milliárd Ft rövid lejáratú kötelezettség van kimutatva, amelyből a kötvények értéke 1 milliárd Ft. A cég emellett 10,2 milliárd Ft hosszú lejáratú hitellel és 5,1 milliárd Ft saját tőkével is rendelkezik. 300 millió darab közönséges részvénye van forgalomban, és a részvények ára 2 000 Ft. Tegyük fel, hogy a cég adóssága névértéken van beárazva, tehát adósságának piaci értéke megegyezik a könyv szerinti értékkel. Mennyi a cég piaci érték/könyv szerinti érték mutatójának értéke?
51. A cég EPS értéke 15,0 Ft, az egy részvényre jutó cash flow 30,0 Ft, az ár/cash flow arány pedig 8,0. Mennyi a P/E arány mutatója?

Megoldás:

$$\text{ár} = 8 * 30 = 240$$

$$\text{P/E} = \frac{\text{Ár}}{\text{EPS}} = \frac{240}{15} = 16$$

52. Egy vállalat EPS-ének az értéke 860 Ft, az egy részvényre jutó könyv szerinti értéke pedig 7 644 Ft, a piaci érték /könyv szerinti érték mutatója pedig 2,73. Mennyi a P/E mutató értéke?
53. Egy vállalkozás árbevétele 796 000 eFt, költségeinek összege 327 000 eFt, az amortizációs költsége 42 000 eFt, kamatköltsége 34 000 eFt, adókulcsa pedig 10%. Mennyi az adózott eredménye a vállalatnak? Ha cég 95 000 eFt osztalékot fizetett ki, mennyi jár hozzá a visszaforgatott eredménye? Ha gazdasági társaságnak 80 000 darab közönséges részvénye van forgalomban, mennyi lesz az EPS mutatója és mennyi a részvényenkénti osztalék?

54. Egy részvénytársaság részvényeinek piaci ára 750 forint. A cég teljes vagyona 10 milliárd forint. Mérlegében 1 milliárd forint rövid lejáratú kötelezettség, 3 milliárd forint hosszú lejáratú adósság szerepel. A vállalkozásnak 80 millió törzsrészvénye van forgalomban. Mennyi a cég piaci érték/könyv szerinti érték mutatója?

Megoldás:

$$\text{piaci érték} = 750 * 80 = 60\,000 \text{ millió Ft}$$

$$\text{saját tőke} = 10000 - 1000 - 3000 = 6000 \text{ millió Ft}$$

$$\text{piaci érték / könyv szerinti érték mutató} = \frac{60000}{6000} = 10$$

55. Egy gazdasági társaság 415 000 ezer forinttal növelte a felhalmozott eredményét a most véget ért évben. A cég 220 000 ezer forint osztalékot fizetett ki, és a saját tőkéje 5,6 milliárd forint volt. Ha a társaságnak jelenleg 170 000 törzsrészvénye van forgalomban, mennyi az egy részvényre jutó eredmény, a részvényenkénti osztalék és az egy részvényre jutó könyv szerinti érték? Ha a részvényt jelenleg részvényenként 65 000 forintért adják el, mennyi a piaci érték/könyv szerinti érték mutató, illetve a P/E mutató? Ha a cég árbevétele 7 450 millió dollár volt, mennyi az árfolyam/árbevétel arány mutató?
56. Az elmúlt évben egy társaság 20 628 000 Ft adózás előtti nyereséget ért el. Az adó összege 7 880 000 Ft volt. A társaság részvénytőkéje 20 000 000 Ft (20 000 db 1000 Ft-os részvény) közönséges és 40 000 000 Ft 6%-os elsőbbségi részvény volt. Mekkora volt az egy részvényre jutó eredmény (EPS) ebben az évben?
57. A közelmúltban egy társaság részvényenként 360 forint osztalékot hirdetett ki. A részvény árfolyama 11 160 Ft osztalékkal együtt, a legutóbbi év részvényenkénti nyeresége pedig 600 Ft volt. Mennyi a P/E arány?

2.1.6. Tőkeáttételi fok mutatók

58. Egy vállalkozás állandó működési költsége 5 000 000 Ft, a változó költség pedig 500 Ft egységenként. Ha a terméket egységenként 750 Ft-ért adja el, mennyi a fedezeti mennyiség?

Megoldás:

$$Q = \frac{\text{állandó költség}}{\text{egységár} - \text{fajlagos költség}} = \frac{5000000}{750 - 500} = 20\,000 \text{ darab}$$

59. A vállalat műholdas földi állomásokat gyárt, amelyeket egységenként 250 000 000 forintért árulnak. A cég fix költsége 500 millió forint, évente 50 földi állomást gyártanak és adnak el, a nyereség összesen 125 000 000 forint, a cég vagyona (minden saját tőkéből finanszírozott) pedig 1 250 millió forint. A cég módosítani szeretné a gyártási folyamatát, ami 1 000 millió forinttal növelné az eszközöket és 1 025 000 000 forinttal az állandó működési költségeket. Ez a változtatás 2 500 000 dollárral csökkenti a fajlagos változó költségeket, és 20 egységgel növeli a kibocsátást. Az összes egység eladási árát azonban 235 000 000 Ft-ra kell csökkenteni, hogy lehetővé váljon a többlet termelés értékesítése. A cég korábbi veszteségei miatt az adókulcsa nulla, a saját tőke költsége 16%, és nem használ fel adósságot.
- Mennyi a pótlólagos hozam? Mennyi a projekt várható megtérülési rátája a következő évre (a nyereség növekmény osztva a beruházással)? A cégnek végre kell hajtania a befektetést vagy sem?
 - Növekedne vagy csökkenne a cég fedezeti pontja, ha végrehajtaná a változtatást?
 - Az új helyzet több vagy kevesebb üzleti kockázatnak tenné ki a céget, mint a régi?
60. A társaság vezetése meg akarja határozni a társaság működési tőkeáttételének jelenlegi mértékét (DOL). A társaság 10 000 termékegységet értékesít átlagosan 5 000 Ft-os áron. Az egységenkénti változó költség 1 200 Ft, míg a teljes fix költség 10 millió Ft.

Megoldás:

$$DOL = \frac{S - VC}{S - VC - FC} = \frac{10000 * 5000 - 10000 * 1200}{10000 * 5000 - 10000 * 1200 - 10000000}$$

$$= \frac{50000000 - 12000000}{50000000 - 12000000 - 10000000} = \frac{38000000}{28000000} = 1,36$$

61. A japán cégek gyakran alkalmaznak magas működési és pénzügyi tőkeáttételt a modern technológia alkalmazása és a szoros hitelfelvevő-hitelező kapcsolatok következtében. Tételezzük fel, hogy egy japán cég értékesítési volumene 130 000 egység/darab 3 000 forintos áron; A változó költség egységenként 1 000 Ft, a fix költségek pedig 170 000 000 Ft. A kamatköltség 4 050 000 forint. Mekkora a kombinált tőkeáttétel mértéke ennek a japán cégnek?

62. Egy gazdasági társaság eredmény-kimutatásából az alábbi adatokat ismeri, és azok felhasználásával számítsa ki a
- a működési tőkeáttétel fokát,
 - a pénzügyi tőkeáttétel fokát,
 - a kombinált tőkeáttétel fokát,
 - a fedezeti pontot.

A vállalkozás eredmény-kimutatás kivonata:

Értékesítési bevétel (7 000 egység, 2 000 Ft/egység)	14 000 000
Változó költség (800 Ft/egység)	5 600 000
Állandó költség	4 400 000
Működési eredmény	4 000 000
Kamatköltség	1 000 000
Adózás előtti eredmény	3 000 000
Adó	600 000
Adózott eredmény	2 400 000

63. Egy vállalat esetében a következő információkat ismeri:

Megnevezés	Mennyiség	Összesen
Egységár	1 000	
Fajlagos változó költségek		
Anyagköltség	200	
Munkaerőköltség	250	
Egyéb költség	50	500
Fixköltség/hónap		
Bérleti díj	200 000	
Értékcsökkenés	150 000	
Egyéb fixköltség	50 000	400 000
Értékesítés az év folyamán		4 000

Határozza meg a működési tőkeáttétel fokát!

64. Egy gazdasági társaság szőlőt ad el a katonaságnak 20 kilós dobozokban, dobozonként 16 000 forintért. Ennek a műveletnek az állandó költsége 800 000 forint, míg a szőlő változó költsége kilogrammonként 300 forint.
- Mennyi a fedezeti pont?
 - Számítsa ki a nyereséget vagy veszteséget 12 000 és 25 000 dobozra!
 - Mekkora a működési tőkeáttétel 20 000 és 25 000 doboz esetén? Miért változik a működési tőkeáttétel mértéke az eladott mennyiség növekedésével?
 - Ha a vállalat éves kamatkidávása 250 000 forint, akkor számítsa ki a pénzügyi tőkeáttétel mértékét 20 000 és 25 000 doboz esetén is.
 - Mekkora a kombinált tőkeáttétel mértéke mindkét értékesítési szinten?

2.1.7. Vegyes Feladatok

65. Töltse ki a táblázatban hiányzó adatokat a következő pénzügyi adatok felhasználásával:

Összes eszköz forgási sebessége:	1,53
Beszedési időszak hossza:	36,5 nap
(A számítás 365 napos éven alapul.)	
Készletek forgási sebessége:	53
Befektetett eszközök forgási sebessége:	3.03
Általános likviditási mutató:	2,03
Árbevétel arányos jövedelmezőségi ráta	5 25%

Befektetett eszközök		Jegyezett tőke	
Készletek		Visszaforgatott eredmény	97 500
Követelések		Hosszú lejáratú hitelek	60 000
Készpénz		Rövid lejáratú kötelezettségek	
Összes eszköz	300 000	Értékesített termékek költsége	
Értékesítési bevétel		Összes forrás	

66. Egy korábbi beszerzési menedzser felfigyelt egy bútorgyártó termékskálájára, de a munkáltatója elvetette az ötletét. Ő azonban meg volt győződve arról, hogy a bútor nagyon népszerű lenne, és nem akarta

kihagyni ezt a lehetőséget. Ezért saját vállalkozás indítása mellett döntött, ami a bútorok importálására és a kereskedők felé történő értékesítésre szakosodott. A vállalkozás eleinte lassan fejlődött, de az áttörést okozott, amikor egy nagyáruház elkezdett jelentős megrendeléseket adni a bútorokra, amit nagyon gyorsan követtek más nagyobb kereskedők megrendelése is, és vállalkozás fenntartható növekedési periódusba lépett. Az elmúlt négy év során a vállalat értékesítési bevétele évente 5%-kal, a profitja 6% körüli értékkel növekedett.

Nemrég, a cég tulajdonosa és vezetője betegség miatt tevékenységének abbahagyására kényszerült, így a vállalatot a fiára hagyta, aki korábban tapasztalatszerzés céljából egy nagy bútorkereskedőnél dolgozott. Apja kérésére átvette a vállalat irányítását. A cég pénzügyi kimutatása (X0) annak az évnek a végéről, amikor az apa átadta a vállalat irányítását:

Eredmény-kimutatás

Megnevezés	Érték (ezer Ft)
Értékesítési árbevétel	149 450
Értékesített termékek költsége	104 600
Bruttó profit	44 850
Általános költségek	30 100
Működési profit	14 750
Bevétel befektetésből	1 000
Adózás előtti profit	15 750
Adó	3 150
Adózás utáni profit	12 600

Az év folyamán 8 000 eFt osztalék került kifizetésre.

Mérleg

Megnevezés	Érték (ezer Ft)
ÖSSZES ESZKÖZ	12 780
<i>Befektetett eszközök</i>	<i>9 150</i>
<i>Épületek, gépek, berendezések</i>	<i>7 950</i>
Telek és építmény	6 500
Gépek, járművek, berendezések	1 450
Egyéb befektetések	1 200
<i>Forgóeszközök</i>	<i>3 630</i>
Készletek	1 750
Vevői követelések	1 350
Pénzeszközök	530
ÖSSZES FORRÁS	12 780
<i>Saját tőke</i>	<i>11 870</i>
Jegyzett tőke (1000 Ft/részvény)	2 000
Eredménytartalék	9 870
<i>Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	<i>910</i>
Szállítói kötelezettségek	910

A fiú egy olyan periódusban vette át a vállalkozás vezetését, amikor a bútorkereskedelmi szektorban a verseny nőtt. Amikor vészes nehézségekkel szembesült, megbízott egy marketing tanácsadó céget, hogy vizsgálja meg a bútorkereskedelmi szektor várható alakulását, és tegyen javaslatot arra,

hogyan kellene magát pozícionálnia. A tanácsadó cég azt mutatta ki, hogy a bútorkereskedelmi szektor hamarosan egy konszolidációs időszakon fog keresztül menni, és a kisebb bútorkereskedőket bekebelezzik a nagyobbak vagy kiszorúlnak a piacról. A tanácsadók azt javasolták, hogy a vállalatnak növekednie kell. Ugyanakkor meg voltak győződve arról, hogy ha a vállalat egy sokkal nagyobb céggé szeretne válni, még jobban meg kell felelnie a vásárlói igényeknek. A cég vezetője úgy döntött, hogy a társaságnak nagyobb „játékossá” kell válnia a piacon.

Az X1 év elején a cég vezetője nekikezdett egy növekedési terv kidolgozásának. Azonnal megkérte az értékesítési csoportot és az értékesítési igazgatót, hogy állítsák fel a céljait. Szerződést kötött skandináv bútorgyártókkal nagy mennyiségű bútor vásárlásáról a következő három évben. A 3 éves időszak alatt (X1-X3) a vállalat teljesítette az értékesítési céljait és nagyobb piaci részesedést ért el. Ugyanakkor, a cég vezetője nem volt elégedett az elért fejlődéssel és szeretett volna még többet tenni. Meg volt győződve arról, hogy a vállalatnak még nagyobb erőt kell elérnie a piacon, hogy sikeres legyen a nagy bútorkereskedőkkel szemben. A további növekedésnek azonban pénzügyi korlátai voltak. A vállalatnak volt folyószámlahitele, amit többször túl is lépett, és a bank most azt kérte, hogy felezze meg a meglévő folyószámlahitel egyenlegét. A vállalat vezetője úgy döntött, hogy egy új részvénykibocsátás segíthetne visszatenni a megfelelő pályára a vállalkozást, ugyanakkor a jelenlegi részvényesek nem tudnák új részvények vásárlásával megemelni a tőkét. Ezt figyelembe véve találkozót készített elő egy befektető céggel, hogy az hajlandó lenne a tőkével segíteni a további fejlődést. Az igazgató és a befektető cég közötti találkozó a javaslat megvitatására X4 év elején jött létre. A találkozón az igazgató rámutatott, hogy a jelentős fejlődés ellenére a vállalkozás még csak a növekedési terve felénél tart. A találkozón bemutatásra kerültek a vállalat alábbi pénzügyi kimutatásai, amelyek azt az időszakot mutatták be, amióta az új igazgató átvette a vállalkozást az apjától.

Eredmény-kimutatás a X1-X3 évekre (ezer Ft)

Megnevezés	X1	X2	X3
Értékesítési árbevétel	166 500	189 000	227 000
Értékesített termékek költsége	120 500	141 750	178 000
Bruttó profit	46 000	47 250	49 000
Általános költségek	35 000	37 050	39 000
Működési profit	11 000	10 200	10 000
Bevétel befektetésből	1 000	1 000	-
Adózás előtti profit	12 000	11 200	10 000
Adó	2 400	2 240	2 000
Adózás utáni profit	9 600	8 960	8 000

Mérleg X1-X3 évekre (ezer Ft)

Megnevezés	X1	X2	X3
ÖSSZES ESZKÖZ	13 350	14 530	15 320
<i>Befektetett eszközök</i>	<i>9 280</i>	<i>9 500</i>	<i>8 920</i>
<i>Épületek, gépek, berendezések</i>	<i>8 080</i>	<i>8 300</i>	<i>8 920</i>
Telek és építmény	6 500	6 500	6 500
Gépek, járművek, berendezések	1 580	1 800	2 420
Egyéb befektetések	1 200	1 200	-
<i>Forgóeszközök</i>	<i>4 070</i>	<i>5 030</i>	<i>6 400</i>

Készletek	2 150	2 720	3 400
Vevői követelések	1 800	2 310	3 000
Pénzeszközök	120	-	-
ÖSSZES FORRÁS	13 350	14 530	15 320
<i>Saját tőke</i>	<i>12 030</i>	<i>12 126</i>	<i>12 126</i>
Jegyzett tőke (1 £/részvény)	2 000	2 000	2 000
Eredménytartalék	10 030	10 126	10 126
<i>Kötelezettségek</i>			
<i>Hosszú lejáratú kötelezettségek</i>	-	600	600
Hosszú lejáratú hitel (visszafizetés X9)	-	600	600
<i>Rövid lejáratú kötelezettségek</i>	<i>1 320</i>	<i>1 804</i>	<i>2 594</i>
Szállítói kötelezettségek	1 320	1 600	1 920
Folyószámlahitel	-	204	674

A periódus alatt az osztalék évi 8 000 eFt maradt.

A cég nem volt jegyezve egyik tőzsdén sem. Az igazgató szeretne volna, hogy a vállalat tőzsdén jegyzett céggé váljon és úgy gondolta, hogy a hároméves növekedési időszak után kellene bevezetni a tőzsdére. Ezért nézte ki a befektető céget, amely áthidaló finanszírozási segítséget biztosíthatna a cégnek arra az időszakra, ami elvezetne a nyilvános bevezetéshez.

A társaság részvényeinek a többségét a család birtokolta és az igazgató további 100 000 darab részvény kibocsátását tervezte a felkért befektető általi pénzügyi megsegítéshez. Azt remélte, hogy a befektető 8 000 forintot fizet részvényenként. Az igazgató megnézte, hogy a tőzsdén jegyzett

hasonló vállalatok P/E (árfolyam/nyereség) mutatója 22, és így a cége részvényei jó üzletet jelentenének.

Feladat: Elemezze a vállalat teljesítményét és helyzetét azon periódus alatt, amikor a fiú lett a cég igazgatója, és tegyen megállapításokat azokhoz a változásokhoz, amelyek az apa nyugdíjba vonulása óta történtek! Vizsgálja meg azt a javaslatot, amit a befektető cégnek tett és mondjon véleményt, hogy elfogadható-e vagy sem! Milyen tanácsot adna az igazgatónak a cég jövőjét illetően?

67. Egy társaság esetében az alábbi mérlegadatokat ismerjük: ezer forint

Megnevezés	2019	2020
Tárgyi eszközök	367 241	375 830
Összes befektetett eszköz	367 241	375 830
Készletek	54 632	57 204
Követelések	29 382	32 815
Pénzeszközök	12 157	14 105
Összes forgóeszköz	96 171	104 124
Összes eszköz	463 412	479 954
Jegyzett tőke és tőketartalék	50 000	50 000
Visszaforgatott eredmény	299 784	315 894
Saját tőke	349 784	365 894
Hosszú lejáratú kötelezettségek	49 000	45 000
Szállítói kötelezettségek	46 382	49 276
Rövid lejáratú hitelek	18 246	19 784
Rövid lejáratú kötelezettségek	64 628	69 060
Összes forrás	463 412	479 954

A fenti mérlegre alapozva számítsa ki az alábbi mutatókat mindkét évre:

- általános likviditási mutató
- likviditási gyorsráta
- készpénz szintű likviditás
- nettó forgótőke/összes eszköz mutató
- D/E mutató
- összes eladósodottság mutató
- hosszú távú eladósodottsági mutató
- ROA mutató
- ROE mutató

2.2. TESZTEK

1. A vállalat pénzügyi helyzetét a legjobban a(z) felhasználásával lehet értékelni
A. mérleg
B. eredménykimutatás
C. cash flow kimutatás
2. A vállalat jövedelmezősége egy időszakra vonatkozóan a legjobban értékelhető a(z)
A. mérleggel
B. eredmény-kimutatással
C. cash flow kimutatással
3. A pénzügyi kimutatások alábbi elemei közül melyik vonatkozik leginkább a teljesítmény mérésére?
A. Eszközök
B. Költségek
C. Kötelezettségek
4. A pénzügyi kimutatások alábbi elemei közül melyik vonatkozik leginkább a pénzügyi helyzet mérésére?
A. Saját tőke
B. Eredmény
C. Költségek
5. Az alábbiak közül melyik írja le legjobban a pénzügyi kimutatások elemzésének szerepét?
A. Információt nyújtani a vállalat teljesítményéről.

- B. Tájékoztatás nyújtása a vállalat pénzügyi helyzetében bekövetkezett változásokról.
- C. Elvárások kialakítása a vállalat jövőbeni teljesítményével és pénzügyi helyzetével kapcsolatban.
6. Egy vállalat pénzügyi eredményeinek összehasonlítása más hasonló vállalatokkal azonos időszakra vonatkozóan az ún.
- A. horizontális elemzés
 - B. idősoros elemzés
 - C. keresztmetszeti elemzés
7. Annak felmérésére, hogy egy vállalat képes-e teljesíteni hosszú távú kötelezettségeit, egy elemző nagy valószínűséggel megvizsgálja a
- A. forgási sebesség mutatókat
 - B. likviditási mutatókat
 - C. szolvencia mutatókat
8. Egy feldolgozóipari cég a következő eredmény-kimutatás kivonattal rendelkezik (Ft):
Árbevétel	40 000 000
Értékesített termékek költsége	30 000 000
Egyéb működési költségek	5 000 000
Kamatköltségek	1 000 000
Adó	1 200 000
- A cég bruttó profitja
- a. 2 800 000
 - b. 5 000 000
 - c. 10 000 000
9. Annak felmérésére, hogy egy vállalat képes-e teljesíteni hosszú távú kötelezettségeit, egy elemző nagy valószínűséggel megvizsgálja a
- A. forgási sebesség mutatókat
 - B. likviditási mutatókat
 - C. szolvencia mutatókat
10. Milyen mutatót használna egy vállalat rövid távú kötelezettségei teljesítésére vonatkozó képességének a mérésére?
- A. általános likviditási mutató
 - B. tartozások forgási sebessége
 - C. bruttó árbevétel arányos jövedelmezőség

11. Egy elemző cége hatékonyságát és likviditását szeretné felmérni. Az elemző a következő adatokat gyűjtötte a vizsgálathoz:

Mutató	2020	2019	2018
Készletezési időszak hossza (nap)	32	34	40
Beszédési időszak hossza (nap)	28	25	23
Tartozási időszak hossza (nap)	40	35	35

Ezen adatok alapján az elemző melyik következtetésre juthat a legkisebb valószínűséggel?

- A. A készletgazdálkodás hozzájárult a likviditás javulásához.
 B. A tartozások menedzsmentje hozzájárult a likviditás javulásához.
 C. A kintlévőségek kezelése hozzájárult a likviditás javulásához.
12. Egy vállalat pénzügyi eredményeinek összehasonlítása más hasonló társaságokkal azonos időszakra vonatkozóan:
 A. technikai elemzés
 B. idősor elemzés
 C. keresztmetszeti elemzés
13. Az alábbi mutatók közül melyik lenne a leghasznosabb annak meghatározásában, hogy egy vállalat képes-e fedezni a lízing és kamatfizetési kötelezettségeit?
 A. ROA
 B. összes eszköz forgási sebesség
 C. fix költségek fedezeti mutatója

14. Az elemző a vállalata szolvenciáját (hosszú távú fizetőképességét) vizsgálja, és a következő adatokat gyűjtötte össze (millió forintban):

Mutató	2020	2019	2018
Összes adósság	2 000	1 900	1 750
Saját tőke	4 000	4 500	5 000

I. Az alábbiak közül melyik lenne a legmegfelelőbb következtetés az elemző számára?

- A. A vállalat egyre kevésbé fizetőképes hosszú távon, amit bizonyít az adósság/saját tőke arány 0,35-ről 0,50-re történő növekedése 2018-ról 2020-ra.
 - B. A vállalat egyre kevésbé likvid, amit bizonyít az adósság/saját tőke arány 0,35-ről 0,50-re történő növekedése 2018-ról 2020-ra.
 - C. A vállalat egyre likvidebbé válik, amit bizonyít az adósság/saját tőke arány 0,35-ről 0,50-re történő növekedése 2018-ról 2020-ra.
- II. A feladat adatait figyelembe véve mi lenne a legésszerűbb magyarázat azok változására?
- A. társaság saját tőkéjének csökkenése a társaság törzsrészevényeinek piaci értéke csökkenéséből fakad.
 - B. A vállalat adósságállományának 250 millió forintos növekedése az 1. pénzügyi évről a 3. pénzügyi évre azt jelzi, hogy a hitelezők egyre megbízhatóbbnak tekintik a vállalatot.
 - C. A társaság saját tőkéjének csökkenése azt jelzi, hogy a vállalat veszteséget szenvedhetett el, az aktuális eredményénél nagyobb osztalékot fizetett és/vagy részvényeket vásárolt vissza.

15. Egy elemző a következő adatokat gyűjtötte össze egy cégről:

Mutató	2018	2019	2020
ROE	19,8%	20,0%	22,0%
Összes eszköz megtérülése	8,1%	8,0%	7,9%
Összes eszköz forgási sebessége	2,0	2,0	2,1

Csak a fenti információk alapján a legmegfelelőbb következtetés az, hogy a 2018 és 2020 közötti időszakban a társaság

- A. Az árbevétel arányos nyereséghányad és a pénzügyi tőkeáttétel csökkent.
- B. Az árbevétel arányos nyereséghányad és a pénzügyi tőkeáttétel nőtt.
- C. Az árbevétel arányos eredményhányad csökkent, de a pénzügyi tőkeáttétele nőtt.

16. Egy üzleti elemző a cég készletforgási sebességének csökkenését figyeli meg. Az alábbiak közül melyik magyarázná ezt a tendenciát?
- A. A vállalat új készletgazdálkodási rendszert telepített, amely hatékonyabb készlet-kezelést tesz lehetővé.
 - B. Tavaly az elavult készletekkel kapcsolatos problémák miatt a vállalat az időszak elején nagy mennyiségű készletet írt le.
 - C. A vállalat egy új készletgazdálkodási rendszert telepített, de működési nehézségekbe ütközött, aminek következtében a beszállítókhöz duplikált megrendeléseket adtak le.
17. Az alábbiak közül melyik magyarázná legjobban a követelések forgási sebességének a növekedését?
- A. A vállalat tavaly új hitelpolitikát fogadott el, és elkezdett hitelt kínálni gyenge hitelképességű ügyfeleknek.
 - B. A régi hitelpontozási rendszerének hibájából adódó problémák miatt a társaság jelentős mennyiségű behajthatatlan számlát halmozott fel, és követeléseinek nagy részét leírta.
 - C. A társaság a legközelebbi versenytársa által kínált feltételekhez igazodva új fizetési feltételeket fogadott el, amelyek a korábbi 15 nap helyett 30 napon belüli nettó fizetést írnak elő.
18. Egy vállalat ROE bontása a következő:

Mutató	2019	2020
ROE	18,9%	18,9%
Adóteher	0,70	0,75
Kamatteher	0,90	0,90
Árbevétel arányos működési eredmény	10,0%	10,0%
Összes eszköz forgási sebessége	1,5	1,4
Tőkeáttétel	2,0	2,0

Az alábbi választások közül melyik írja le legjobban azokat az ésszerű következtetéseket, amelyeket egy elemző tehet a fenti ROE-felbontás alapján?

- A. A jövedelmezőség és a likviditási helyzet egyaránt javult 2020-ban.

B. A magasabb átlagos adókulcs 2020-ban ellensúlyozta a jövedelmezőség javulását, és a ROE változatlan maradt.

C. A magasabb átlagos adókulcs 2020-ban ellensúlyozta a hatékonyság javulását, a ROE változatlan maradt.

19. Egy vállalat a 2019-es éves beszámolójában az összes adósság állományával és részvényesi tőkéjével kapcsolatban az alábbi információkat jelentette ezer forintban:

Megnevezés	2019	2018	2017	2016	2015
Összes adósság	698 000	521 330	702 506	741 051	847 160
Saját tőke	794 830	842 400	405 378	309 371	206 690

Mi lenne az elemző legmegfelelőbb következtetése ezen adatokra vonatkozóan?

A. A vállalat fizetőképessége 2015 és 2019 között javult.

B. A vállalat fizetőképessége 2018 és 2019 között javult.

C. Az adatok azt jelzik, hogy a vállalat 2018-ban növeli az adósságot.

20. Az 'A' és a 'B' vállalat ROE mutatója felbontásának eredménye a következő:

Mutató	'A' vállalat		'B' vállalat	
	2020	2019	2020	2019
ROE	26,46%	18,90%	26,33%	18,90%
Adóteher	0,70	0,75	0,75	0,75
Kamatteher	0,9	0,9	0,9	0,9
Operatív profithányad	7%	10%	13%	10%
Összes eszköz forgási sebesség	1,5	1,4	1,5	1,4
Tőkeáttétel	4	2	2	2

A következő válaszok közül melyik írja le legjobb ésszerű következtetést, amit az elemző a ROE bontás alapján tehet?

- A. 2020-ra vonatkozóan az 'A' vállalat ROE mutatója magasabb, mint a 'B' vállalaté, de a különbség a két vállalat ROE mutatójában nagyon kicsi, és az 'A' vállalat eredményének a növekedését elsősorban a pénzügyi tőkeáttétel okozta.
- B. 2020-ra vonatkozóan az 'A' vállalat ROE mutatója magasabb, mint a 'B' vállalaté, ami egyértelműen az 'A' vállalatnak egy olyan stratégiai váltását tükrözi, amellyel egy olyan termékmix felé mozdult el, aminek magasabb jövedelemaránya.
- C. 2020-ra vonatkozóan az 'A' vállalat ROE mutatója magasabb, mint a 'B' vállalaté, ami azt jelzi, hogy az 'A' vállalat új és hatékonyabb berendezéseket vásárolt.

21. Egy elemző a következő adatokat találta két vállalatra vonatkozóan (ezer forint):

Megnevezés	'A' vállalat	'B' vállalat
Bevétel	4 500	6 000
Adózott eredmény	50	1 000
Összes eszköz	100 000	700 000
Forgóeszközök	40 000	60 000
Saját tőke	30 000	500 000
Összes adósság	60 000	150 000
Rövid lejáratú kötelezettség	10 000	50 000

Az alábbi válaszok közül melyik írja le legjobban azt az ésszerű következtetést, amit az elemző levonhat a két vállalat rövid és a hosszú távú kötelezettségeinek a kifizetési képességére vonatkozóan?

- A. Az 'A' vállalat 4,0-es értékű általános likviditási mutatója azt jelzi, hogy likvidebb, mint a 'B' vállalat, amelynek a mutatója csak 1,2, de a 'B' vállalat hosszú távú fizetőképessége jobb, amint az alacsonyabb adósság-saját tőke aránya mutató jelez.

- B. Az 'A' vállalat a 25%-os általános likviditási arány azt jelzi, hogy kevésbé likvid, mint a 'B' vállalat, amelynek likviditási aránya 83%, és az 'A' vállalat kevésbé fizetőképes hosszú távon, amint azt a 200%-os adósság-saját tőke aránya jelzi, míg a 'B' vállalat adósság-saját tőke aránya mindössze 30%.
- C. Az 'A' vállalat 4,0-es értékű általános likviditási mutatója azt jelzi, hogy likvidebb, mint a 'B' vállalat, amelynek a mutatója csak 1,2, és az 'A' vállalat fizetőképesebb hosszú távon, amint azt a 200%-os adósság-saját tőke aránya jelzi, míg a 'B' vállalat adósság-saját tőke aránya mindössze 30%.
22. Általánosságban, egy hitelező számára melyik mutatóban bekövetkező növekedés jelentene pozitív híreket?
- A. Kamatfedezeti mutató
 - B. Adósság - összes eszköz arány mutató
 - C. Eszközök hozamam mutató
23. Feltételezve, hogy más változók nem változnak, az alábbiak közül melyik csökkentené a ROA mutatót?
- A. Az effektív adóráta csökkenése
 - B. A kamatköltségek csökkenése
 - C. Eszközök átlagos állományának növekedése.
24. Mit mér a P/E mutató?
- A. A vállalati EPS-nek a tőzsdei piacra vonatkozó szorzója.
 - B. Az osztalékok és a piaci árak közötti viszonyt.
 - C. Egy közönséges részvényre jutó eredményt.
25. Ha egy befektetőt az érdekli, hogy a vállalat képes-e teljesíteni a közel jövőbeli kötelezettségeit, akkor valószínűleg kiszámítja a
- A. az általános likviditási mutatót.
 - B. a likviditási gyorsrátát.
 - C. pénzügyi tőkeáttételi mutatót.
26. A vállalat likviditásának legszigorúbb tesztje a(z)
- A. általános likviditási mutatót.
 - B. likviditási gyorsrátát.
 - C. a készpénz szintű likviditást.

27. A vállalat hosszú távú fizetőképessége miatt aggódó befektető valószínűleg megvizsgálná
- A. az általános likviditási mutatót.
 - B. a saját tőke hozama mutatót.
 - C. az adósság-saját tőke arány mutatót.
28. A következő állítások közül melyik helytelen?
- A. A mutatók évente százalékban vagy szorzószámként kifejezett arányszámok.
 - B. Mutató bármely számpárból számolható.
 - C. Az értelmes mutatók nagyon hosszú listája létrehozható.
 - D. A mutatóknak van egy standard listája.
 - E. Az eredmény-kimutatás és a mérleg számainak az összehasonlítása mutatók formájában nem lehetséges.
29. Mit okoz 64 500 eFt kifizetése szállítói tartozásért?
- A. Növeli az általános likviditási mutatót, de a likviditási gyorsrátát nem érinti.
 - B. Növeli a likviditási gyorsrátát, de az általános likviditási mutatót nem érinti.
 - C. Növeli az általános likviditási mutatót és a likviditási gyorsrátát is.
 - D. Csökkenti az általános likviditási mutatót és a likviditási gyorsrátát is.
 - E. Nincsen hatással sem az általános likviditási mutatóra, sem a likviditási gyorsrátára.
30. Mit okoz 85 000 eFt-nyi anyag megvásárlása halasztott fizetéssel?
- A. Növeli az általános likviditási mutatót.
 - B. Csökkenti az általános likviditási mutatót.
 - C. Növeli a nettó forgótőkét.
 - D. Csökkenti a nettó forgótőkét.
 - E. Növeli az általános likviditási mutatót és a nettó forgótőkét is.
31. Mit okoz 29 000 eFt-nyi követelés beszedése?
- A. Növeli az általános likviditási mutatót.
 - B. Csökkenti az általános likviditási mutatót.
 - C. Növeli a likviditási gyorsrátát.
 - D. Csökkenti a likviditási gyorsrátát.
 - E. Nincsen hatással sem az általános likviditási mutatóra, sem a likviditási gyorsrátára.

32. Mit okoz adott évben 1 250 eFt-nyi elavult készlet leírása
- A. Csökkenti a likviditási gyorsrátát.
 - B. Növeli a likviditási gyorsrátát.
 - C. Növeli a nettó forgótőkét.
 - D. Csökkenti az általános likviditási mutatót.
 - E. Csökkenti az általános likviditási mutatót, és a likviditási gyorsrátát is.
33. Előrejelzések kidolgozásakor az elemzők nagy valószínűséggel
- A. kizárólag a pénzügyi elemzés eredményeire támaszkodnak.
 - B. felhasználják a pénzügyi elemzés eredményeit, egyéb információk elemzését és az ítélőképességüket.
 - C. rendkívül pontos előrejelzések kidolgozását tűzik ki célul pénzügyi elemzés eredményeinek felhasználásával.
34. Egy cég úgy dönt, hogy 2%-os korai fizetési kedvezményt kínál, amit az ügyfelek fele vesz igénybe. A szokásos 2 hónap helyett 1 hónap alatt fizetnek. A vállalkozás évi 10% kamatot fizet a folyószámlahiteléért. Milyen hatása lesz ennek?
Pénzciklus	Kimutatott nyereség
A. Nő	Csökken
B. Nem érintett	Nő
C. Csökken	Csökken
D. Nem érintett	Csökken
35. Egy vállalat hitelben ad el bizonyos készleteket. Ha minden más változatlan, mi történik az általános likviditási mutatóval és a likviditási gyorsrátával az eladás után?
Gyors likviditási ráta	Általános likviditás
A. Nő	Csökken
B. Nem változik	Nő
C. Nő	Nincs változás
D. Nő	Nő

3. VÁLLALATI ERŐFORRÁSOK ELEMZÉSE

A vállalkozásoknak tevékenységeik megvalósításához erőforrásokra van szükségük. Az üzleti célok megvalósítása annak függvénye, hogy a rendelkezésre álló erőforrásokat mennyire eredményesen, hatékonyan használják fel a vállalkozások. Az erőforrások közül a munkaerő, a tárgyi eszközök és a készletek elemzésének lehetőségeivel foglalkozik a fejezet.

3.1. FELADATOK

3.1.1. Munkaerő és bérgazdálkodás

1. FELADAT

A feladat célja a munkaügyi tényezők forgalomra gyakorolt hatásának a számszerűsítése.

Egy vállalkozás termelésének adatai

Megnevezés	Előző év	Tárgyév
Létszám (fő)	147	151
Teljesített munkanapok (nap/fő)	213	231
Munkanap átlagos hossza (óra/nap)	7,94	7,74
Egy órára jutó forgalom (e Ft/óra)	17	19

Forgalomváltozás az előző évhez képest

$$\Delta F = 5.129.600 - 4.226.359 = 903.241,1 \text{ e Ft}$$

Feladat: Számítsa ki a forgalom változását, és számszerűsítse a forgalom változására ható tényezőket a lánchelyettesítés, a rekatív különbözetek és az abszolút különbözetek módszerével!

FELADAT MEGOLDÁSA:

A) A forgalom változásának vizsgálata a lánchelyettesítés módszerével

A létszámváltozás hatása a forgalom alakulására:

$$151 * 213 * 7,94 * 17 - 147 * 213 * 7,94 * 17 = 115.003 \text{ e Ft}$$

A teljesített munkanapok számának változásának hatása a forgalom alakulására:

$$151 * 231 * 7,94 * 17 - 151 * 213 * 7,94 * 17 = 366.875,6 \text{ e Ft}$$

A munkanap átlagos hosszának változásának hatása a forgalom alakulására:

$$151 * 231 * 7,74 * 17 - 151 * 231 * 7,94 * 17 = -118.595 \text{ e Ft}$$

Az egy órára jutó forgalom változásának hatása a forgalom alakulására:

$$151 * 231 * 7,74 * 19 - 151 * 231 * 7,74 * 17 = 539.957,5 \text{ e Ft}$$

Összes változás

903.241,1 e Ft

B) A forgalom változásának vizsgálata a százalékos különbözetek módszerével

A forgalom változásának vizsgálata a százalékos különbözetek módszerével

A létszámváltozás hatása a forgalom alakulására:

$$4.226.359 * 2,72 = 115.003 \text{ e Ft}$$

A teljesített munkanapok számának változásának hatása a forgalom alakulására:

$$4.226.359 * 8,68 = 366.875,6 \text{ e Ft}$$

A munkanap átlagos hosszának változásának hatása a forgalom alakulására:

$$4.226.359 * -2,81 = 118.595 \text{ e Ft}$$

Az egy órára jutó forgalom változásának hatása a forgalom alakulására:

$$4.226.359 * 12,78 = 539.957,5$$

Összes változás

903.241,1 e Ft

C) A forgalom változásának vizsgálata az abszolút különbözetek módszerével

Megnevezés	Előző év	Tárgyév	Index (%)	Százalékos különbözet (%)
Létszám (fő)	147	151	102,72%	2,72
Összes teljesített nap (nap)	31311	34881	111,40%	111,40- 102,72=8,68
összes teljesített munkaóra (óra)	248609,34	269978,94	108,60%	108,60- 111,40=-2,81
Forgalom (e Ft)	4226358,78	5129599,86	121,37%	121,37- 108,6=12,78

A létszámváltozás hatása a forgalom alakulására:

$$(151 - 147) * 213 * 7,94 * 17 = 115.003 \text{ e Ft}$$

A teljesített munkanapok számának változásának hatása a forgalom alakulására:

$$151 * (231 - 213) * 7,94 * 17 = 366.875,6 \text{ e Ft}$$

A munkanap átlagos hosszának változásának hatása a forgalom alakulására:

$$151 * 231 * (7,74 - 7,94) * 17 = -118.595 \text{ e Ft}$$

Az egy órára jutó forgalom változásának hatása a forgalom alakulására:

$$151 * 231 * 7,74 * (19 - 17) = 539.957,5 \text{ e Ft}$$

Összes változás

903.241,1 e Ft

Szöveges értékelés:

A forgalom alakulását a munkaügyi tényezők a következőképpen befolyásolták: a létszám változása 115.003 e Ft-tal, a teljesített munkanapok számának a

változása 366.875,6 e Ft-tal, az egy órára jutó forgalom változása 539.957,5 e Ft-tal növelte a munkanap átlagos hosszának a változása 118.595 e Ft-tal csökkentette a vállalkozás forgalmát a vizsgált időszakban.

2. FELADAT

A feladat célja a munkaerő felhasználás elemzése.

Egy vállalkozás létszámadatai

Megnevezés	Átlagos állományi létszám (fő)		Átlagos dolgozó létszám (fő)		Hiányzók létszáma (fő)		Munkaerő-felhasználás (%)	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
Termék előállítás	202	190	178	168				
1. üzem	55	53			5			90,48
2. üzem			66	69			88,33	85,94
3. üzem								
Szolgáltatás		75			8	8		
Összesen	273							

A vállalkozás termék előállítással és szolgáltatás nyújtásával is foglalkozik. A termék előállítás 3 üzemben történik.

Feladat: Egészítse ki a táblázatot, majd az adatok alapján értékelje önállóan a vállalkozás létszámgazdálkodását!

FELADAT MEGOLDÁSA:

$$\text{Munkaerő felhasználási mutató} = \frac{\text{Átlagos dolgozói létszám}}{\text{Átlagos állományi létszám}}$$

$$\text{Hiányzók száma} = \text{Átlagos állományi létszám} - \text{Átlagos dolgozói létszám}$$

Egy vállalkozás létszámadatai

Megnevezés	Átlagos állományi létszám (fő)		Átlagos dolgozó létszám (fő)		Hiányzók létszáma (fő)		Munkaerő-felhasználás (%)	
	terv	tény	terv	tény	terv	tény	terv	tény
Termék előállítás	202	190	178	168	24	22	88,12%	88,42%
1. üzem	55	53	50	47	5	6	88,68%	90,48%
2. üzem	75	80	66	69	9	11	88,33%	85,94%
3. üzem	72	57	62	52	10	5	91,69%	90,48%
Szolgáltatás	71	75	63	67	8	8	88,73%	89,33%
Összesen	273	265	241	235	32	30	88,28%	88,68%

Szöveges értékelés:

A vállalkozás átlagos állományi létszáma a vállalkozás szintjén 8 fővel csökkent a tervezett létszámhoz képest. Ez a termék előállítás területén 12 fő csökkenést (1. 3. üzemben csökkenés, a 2. üzemben létszám növekedés történt), a szolgáltatási szférában 4 fő növekedést jelentett az átlagos állományi létszámban. Az átlagos dolgozói létszám területén is hasonló tendenciát tapasztalhattunk. Mindezek eredményeként a munkaerő felhasználási mutató ténylegesen 0,4%-kal nőtt, így vállalati szinten 88,68% lett. Legmagasabb értéket az 1. és a 3. üzemben lehetett tapasztalni. A csökkenések ellenére a munkaerő felhasználási mutató 90% körül mozgott mind két időszakban a vállalkozásnál.

3. FELADAT

A feladat célja a munkaerő forgalommal kapcsolatos mutatószámok vizsgálata.

Egy vállalat munkaerő forgalmával kapcsolatos adatai

Megnevezés	Átlagos állományi létszám (fő)	Belépők száma (fő)	Kilépők száma (fő)
1. munkaköri csoport	31	3	6
2. munkaköri csoport	37	6	10
3. munkaköri csoport	33	5	4
4. munkaköri csoport	38	9	8
Összesen	139	23	28

Feladat: Hogyan alakult az egyes műszakoknál és vállalati szinten a belépési, kilépési forgalom és a munkaerő-forgalom?

FELADAT MEGOLDÁSA:

$$\text{Belépési forgalom (\%)} = \frac{\text{Belépők száma}}{\text{Átlagos állományi létszám}} * 100$$

$$\text{Kilépési forgalom (\%)} = \frac{\text{Kilépők száma}}{\text{Átlagos állományi létszám}} * 100$$

$$\text{Váltás intenzitása (\%)} = \frac{\text{Váltás}}{\text{Átlagos állományi létszám}} * 100$$

$$\text{Munkaerő forgalom (\%)} = \frac{\text{Belépők + Kilépők száma}}{\text{Átlagos állományi létszám}} * 100$$

Eredmények

Megnevezés	Munkaköri csoportok				Összesen
	1.	2.	3.	4.	
Belépési forgalom (%)	9,68%	16,22%	15,15%	23,68%	16,55%
Kilépési forgalom (%)	19,35%	27,03%	12,12%	21,05%	20,14%
Munkaerő forgalom (%)	29,03%	43,24%	27,27%	44,74%	36,69%
Munkaerő váltás (fő)	3	6	4	8	23
Váltás intenzitása (%)	9,68%	16,22%	12,12%	21,05%	16,55%

Szöveges értékelés:

Az 1. és a 2. munkaköri csoportnál értékelhető negatívan a munkaerőmozgás alakulása, mert ezeknél a csoportoknál jelentősen eltér a kilépők és a belépők aránya. Ez akkor tekinthető kedvezőtlennek, ha a váltás nagysága nem elegendő, vagyis ha a kevesebb belépő munkavállaló nem tudja biztosítani a szükséges teljesítményt. A 2. és a 4. munkaköri csoport esetében nagyon magas a munkaerő forgalom, ez korlátozhatja a begyakorlottság és a jobb munkavégzés feltételeinek kialakulását. Fontos kérdés lehet az, hogy a kilépésnek milyen okai voltak, és ennek magyarázata.

4. FELADAT

A feladat célja a munkaidőmérleggel kapcsolatos mutatószámok vizsgálata.

Egy vállalkozás munkaidőmérlegének adatai

Megnevezés	Előző év	Tárgyév
Egy fő munkarend szerinti munkanapjainak száma (nap/fő)	258	255
Egy fő teljesített munkanapjainak száma (nap/fő)	228	226
Egy fő teljesített munkaóráinak száma (óra/fő)	1798,7	1791,8

Feladat: Elemezze a vállalkozás munkaidő mérlegének adatait!

FELADAT MEGOLDÁSA:

A) Munkaerő felhasználás alakulása

Munkaerő felhasználás:

$$\text{Előző év} = \frac{228 \text{ nap/fő}}{258 \text{ nap/fő}} = 88,37\%$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{226 \text{ nap/fő}}{255 \text{ nap/fő}} = 88,62\%$$

Egész napos távollétek aránya:

$$\text{Előző év} = 100 - 88,37 = 11,63\%$$

$$\text{Tárgyév} = 100 - 88,62 = 11,38\%$$

$$\text{Változás} = 11,38 - 11,63 = -0,25\%$$

B) Munkaidő kihasználás alakulása

Egy fő által teljesíthető órák száma:

$$\text{Előző év} = 228 \text{ nap/fő} \times 8 \text{ óra/nap} = 1824 \text{ óra/fő}$$

$$\text{Tárgyév} = 226 \text{ nap/fő} \times 8 \text{ óra/nap} = 1808 \text{ óra/fő}$$

Munkaidő kihasználás:

$$\text{Előző év} = \frac{1798,7 \text{ óra/fő}}{1824 \text{ óra/fő}} = 98,61\%$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{1791,8 \text{ óra/fő}}{1808 \text{ óra/fő}} = 99,10\%$$

Törtnapi távollétek aránya:

$$\text{Előző év} = 100 - 98,61 = 1,39\%$$

$$\text{Tárgyév} = 100 - 99,10 = 0,9\%$$

$$\text{Változás} = 0,9 - 1,39 = -0,49\%$$

C) Munkaidőalap kihasználás alakulása

Munkaidőalap:

$$\text{Előző év} = 258 \text{ nap/fő} \times 8 \text{ óra/nap} = 2064 \text{ óra/fő}$$

$$\text{Tárgyév} = 255 \text{ nap/fő} \times 8 \text{ óra/nap} = 2040 \text{ óra/fő}$$

Munkaidőalap kihasználás

$$\text{Előző év} = \frac{1798,7 \text{ óra/fő}}{2064 \text{ óra/fő}} = 87,14\%$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{1791,8 \text{ óra/fő}}{2040 \text{ óra/fő}} = 87,83\%$$

Munkaidőalap kihasználás a mutatószámok összefüggése alapján

$$\text{Előző év} = 88,37\% \times 98,61\% = 87,14\% \quad \text{Tárgyév} = 88,62\% \times 99,1\% = 87,83\%$$

Távollétek aránya:

$$\text{Előző év} = 100 - 87,14 = 12,86\%$$

$$\text{Tárgyév} = 100 - 87,83 = 12,17\%$$

$$\text{Változás} = 12,17 - 12,86 = -0,69\%$$

Szöveges értékelés:

A vállalkozás munkaidőalap kihasználása a vizsgált időszakban 0,69 %-kal növekedett, csökkent az összes távollétek aránya. A munkaidőalap kihasználás javulását a munkaerő felhasználás és a munkaidő kihasználás mértékének növekedése együttesen eredményezte. A munkaerő felhasználás mértéke a tárgyévre 0,25%-kal emelkedett, ilyen mértékben csökkent az egész napos távollétek aránya. A munkaidő kihasználás 0,5%-kal javult, ami a törtnapi távollétek kedvező változását, csökkenését jelentette.

5. FELADAT

A feladat célja a bérgazdálkodás elemzése.

Egy vállalkozás bérköltségeinek adatai

Me: e Ft

Megnevezés	Előző év	Tárgyév
Törzsbér, alapbér	58 800	61 956
Pótlékok	4 900	6 334
Kiegészítő fizetések	7 840	8 900
Prémiumok	18 520	19 200
Jutalmak	5 000	5 230
Egyéb bérek	2940	5200

Feladat: Elemezze a vállalkozás bérgazdálkodását a táblázat adatai alapján!

FELADAT MEGOLDÁSA:

Egy vállalkozás bérköltség adatainak elemzése

Megnevezés	Előző év		Tárgyév		Változás az előző évhez képest, %
	e Ft	%	e Ft	%	
Törzsbér, alapbér	78 800	65,39%	81 956	63,33%	104,01%
Pótlékok	5 900	4,90%	7 334	5,67%	124,31%
Kiegészítő fizetések	7 840	6,51%	8 900	6,88%	113,52%
Prémiumok	19 520	16,20%	20 200	15,61%	103,48%
Jutalmak	5 000	4,15%	5 230	4,04%	104,60%
Egyéb bérek	3440	2,85%	5800	4,48%	168,60%
Összesen	120 500	100,00%	129 420	100,00%	107,40%

Szöveges értékelés:

A bérköltés 7,4%-kal növekedett a vizsgált időszakban, ezen belül 4,01%-kal növekedett a törzsbérek, alapbérek nagysága. A törzsbérek, alapbérek növekedése ellenére azok aránya az összes bérköltésen belül 2,06%-kal csökkent. A bérköltés szerkezetének alakulását vizsgálva megállapítható, hogy a pótlékok és a kiegészítő fizetések növekedtek az előző évhez képest. Ősztönző szerepe miatt lényeges lehet a prémiumok alakulásának, jogosságának, indokoltságának értékelése. Az egyéb bérek növekedtek legnagyobb mértékben a vizsgált időszakban, ezért ennek a tételnek a részletesebb elemzésére, a változás ok-okozati összefüggéseinek feltárására kell törekedni.

6. FELADAT

A feladat célja a bérfeljesztés elemzése.

Egy vállalkozás bérgazdálkodásának adatai

Munkaköri csoport	Létszám	Átlagos alap-, illetve törzsbér I. 1-jén, (Ft/fő/hó)
1.	13	340000
2.	23	200000
3.	43	160000
4.	34	137000
5.	10	120000

A vállalkozás május 1-jén 10% bérfeljesztést tervez végrehajtani.

Feladat: Elemezze a vállalkozás bérfeljesztésének éves átlagos mértékét! Állapítsa meg, hogy a bérfeljesztés milyen hatással lesz a következő évi bérköltésre!

FELADAT MEGOLDÁSA:

A) Bérfeljesztés éves átlagos mértékének meghatározása

$$\frac{4 \text{ hónap} \times 0\% + 8 \text{ hónap} \times 10\%}{12 \text{ hónap}} = 6,66\%$$

A bérfeljesztés átlagos mértéke 6,66% lesz.

B)

A tervezett bérfeljesztés hatására az átlagos alap-, és törzsbér 6,6%-kal emelkedik. A vállalkozásnál az átlagos éves alap-, és törzsbér január 1-jén 171.194 e Ft. Amely a bérfeljesztés hatására

$171.194 \text{ e Ft} \times 0,0666 = 11.401,5 \text{ e Ft}$ - tal emelkedik

Szöveges értékelés:

A 6,6%-os bérfeljesztés a tárgyévben május 1-jétől valósul meg, ami ebben az évben + 11.401,5 e Ft-os átlagos béremelést jelent. A következő évben a 10%-os béremelés már egész évben érezteti hatását.

4.1.2. Tárgyi eszközgazdálkodás elemzése

1. FELADAT

A feladat célja a tárgyi eszközök kihasználásának vizsgálata.

Egy vállalkozás tárgyi eszközgazdálkodásával kapcsolatos adatai

Megnevezés	Me.:	1. év	2. év	3. év
Bruttó termelési érték	e Ft	660 000	730 000	758 000
Teljes termelési érték	e Ft	535 000	592 000	632 000
TE bruttó értéke	e Ft	305 000	315 000	352 000
A főtevékenység végzésében részt vevő TE bruttó értéke	e Ft	228 000	245 000	241 000

Feladat: A táblázatban lévő információkból vonjon le következtetéseket a tárgyi eszközök kihasználásának alakulásával kapcsolatban!

FELADAT MEGOLDÁSA:

Tárgyi eszköz hatékonysági mutatók:

A) ezer Ft tárgyi eszközre jutó bruttó termelési érték mutató

$$1.\text{év} = \frac{660.000 \text{ e Ft}}{305.000 \text{ e Ft}} = 2.163 \text{ Ft/ e Ft}$$

$$2.\text{év} = \frac{730.000 \text{ e Ft}}{315.000 \text{ e Ft}} = 2.317 \text{ Ft/ e Ft}$$

$$3.\text{év} = \frac{758.000 \text{ e Ft}}{352.000 \text{ e Ft}} = 2.153 \text{ Ft/ e Ft}$$

Ezer Ft tárgyi eszközre jutó bruttó termelési érték mutató alakulása

Megnevezés	ezer Ft tárgyi eszközre jutó bruttó termelési érték (Ft/e Ft)	1. év = 100% (%)	Előző év = 100% (%)
1. év	2.163	100	-
2. év	2.317	107,1	107,1
3. év	2.153	99,5	99,9

B) ezer Ft főtevékenységben részt vevő tárgyi eszközre jutó teljes termelési érték mutató

$$1.\text{év} = \frac{535.000 \text{ e Ft}}{228.000 \text{ e Ft}} = 2.346 \text{ Ft/ e Ft}$$

$$2.\text{év} = \frac{592.000 \text{ e Ft}}{245.000 \text{ e Ft}} = 2.416 \text{ Ft/ e Ft}$$

$$3.\text{év} = \frac{632.000 \text{ e Ft}}{241.000 \text{ e Ft}} = 2.622 \text{ Ft/ e Ft}$$

Ezer Ft főtevékenységben részt vevő tárgyi eszközre jutó teljes termelési érték mutató alakulása

Megnevezés	ezer Ft tárgyi eszközre jutó bruttó termelési érték (Ft/e Ft)	1. év = 100% (%)	Előző év = 100% (%)
1. év	2.346	100	-
2. év	2.416	102,9	102,9
3. év	2.622	117,6	108,5

Szöveges értékelés:

A főtevékenységben részt vevő tárgyi eszközök hatékonysága a vizsgált időszakban emelkedett, ami kedvező változást jelent. Ennek oka lehet az, hogy a főtevékenységben részt vevő tárgyi eszközök kihasználtsága javult. Nem ilyen kedvező a helyzet az összes tárgyi eszköz vonatkozásában. A 3. évre a mutató értéke lecsökkent, mert a bruttó termelési érték növekedési üteme elmaradt a tárgyi eszközök bruttó értékének növekedésétől. A tárgyi eszközök kihasználtsága összességében romlott, de a romlás alapvetően nem a főtevékenységben részt vevő tárgyi eszközöknek köszönhető. További vizsgálatokat igényelne, hogy miért emelkedett a nem a főtevékenységben részt vevő tárgyi eszközök értéke, és a növekedés mennyire volt indokolt?

2. FELADAT

A feladat célja a tárgyi eszközök kapacitáskihasználásának vizsgálata.

Egy vállalkozás gépcsoportjával kapcsolatos adatok

Megnevezés	Előző év	Tárgyév
Rendelkezésre álló gépek száma (db)	32	30
Üzemképes gépek száma (db)	29	29
Dolgozó gépek száma (db)	27	28
Karbantartás, javítás ideje (%)	5	5
Teljesített gépórák száma (ó)	95 000	98 000
Kapacitás norma (ó/db)	3,2	3,2
Termelés kapacitás norma (db)	27 536	28 823

Feladat: Határozza meg hogyan és milyen tényezők hatására változott meg a gépcsoport kapacitáskihasználása!

FELADAT MEGOLDÁSA:

A) Kapacitáskihasználás vizsgálata

A gépcsoport elméleti időalapja

Előző év = $32 \text{ gép} \times 365 \text{ nap/gép} \times 3 \text{ műszak/nap} \times 8 \text{ óra/műszak} \times 0,95 = 266.304 \text{ óra}$

Tárgyév = $30 \text{ gép} \times 365 \text{ nap/gép} \times 3 \text{ műszak/nap} \times 8 \text{ óra/műszak} \times 0,95 = 249.660 \text{ óra}$

A gépcsoport kapacitása természetes mértékegységben

$$\text{Előző év} = \frac{266.304 \text{ óra}}{3,2 \text{ óra/db}} = 83.220 \text{ db} \quad \text{Tárgyév} = \frac{249.660 \text{ óra}}{3,2 \text{ óra/db}} = 78.018 \text{ db}$$

Kapacitás kihasználás

$$\text{Előző év} = \frac{27.536 \text{ db}}{83.220 \text{ db}} = 33,1\% \quad \text{Tárgyév} = \frac{28.823 \text{ db}}{78.018 \text{ db}} = 36,94\%$$

$$\text{Változás} = 36,94\% - 33,1\% = +3,84\%$$

B) A gépcsoportra vonatkozó számítások

Teljes gépfelhasználási mutató

$$\text{Előző év} = \frac{27 \text{ db}}{32 \text{ db}} = 84,4\% \quad \text{Tárgyév} = \frac{28 \text{ db}}{30 \text{ db}} = 93,3\%$$

$$\text{Változás} = 93,3\% - 84,1\% = +8,9\%$$

Üzemképességi együttható

$$\text{Előző év} = \frac{29 \text{ db}}{32 \text{ db}} = 90,63\% \quad \text{Tárgyév} = \frac{27 \text{ db}}{30 \text{ db}} = 96,67\%$$

$$\text{Változás} = 96,67\% - 90,63\% = +6,04\%$$

Dolgozó gépek aránya

$$\text{Előző év} = \frac{27 \text{ db}}{29 \text{ db}} = 93,1\% \quad \text{Tárgyév} = \frac{28 \text{ db}}{29 \text{ db}} = 96,65\%$$

$$\text{Változás} = 96,65\% - 93,0\% = +3,55\%$$

Egy gép elméleti időalapja

$$\text{Előző év} = \frac{266.304 \text{ óra}}{32 \text{ db}} = 8322 \text{ óra/gép} \quad \text{Tárgyév} = \frac{249.660 \text{ óra}}{30 \text{ db}} = 8322 \text{ óra/gép}$$

$$\text{Változás} = 8322 \text{ óra/gép} - 8322 \text{ óra/gép} = 0 \text{ óra/gép}$$

Egy gép által teljesített gépórák száma

$$\text{Előző év} = \frac{95.000 \text{ óra}}{27 \text{ db}} = 3.518,5 \text{ óra/gép} \quad \text{Tárgyév} = \frac{98.000 \text{ óra}}{28 \text{ db}} = 3.500 \text{ óra/gép}$$

$$\text{Változás} = 3.500 \text{ óra/gép} - 3.518,5 \text{ óra/gép} = -18,5 \text{ óra/gép}$$

Extenzív megterhelés

$$\text{Előző év} = \frac{3.518 \text{ óra/gép}}{8.322 \text{ óra/gép}} = 42,28\%$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{3.500 \text{ óra/gép}}{8.322 \text{ óra/gép}} = 42,06\%$$

$$\text{Változás} = 42,06\% - 42,28\% = -0,22\%$$

C) Extenzív kihasználás

$$\text{Előző év} = \frac{95.000 \text{ óra}}{266.304 \text{ óra}} = 35,67\%$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{98.000 \text{ óra}}{249.660 \text{ óra}} = 39,25\%$$

$$\text{Változás} = 39,25\% - 35,67\% = +3,58\%$$

D) Tényleges teljesítmény

$$\text{Előző év} = \frac{95.000 \text{ óra}}{27.536 \text{ db}} = 3,45 \text{ ó/db}$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{98.000 \text{ óra}}{28.823 \text{ db}} = 3,4 \text{ ó/db}$$

$$\text{Változás} = 3,4 \text{ ó/db} - 3,45 \text{ ó/db} = -0,05 \text{ ó/db}$$

E) Intenzív kihasználás

$$\text{Előző év} = \frac{3,2 \text{ óra/db}}{3,45 \text{ ó/db}} = 92,75\%$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{3,2 \text{ óra/db}}{3,4 \text{ ó/db}} = 94,12\%$$

$$\text{Változás} = 94,12\% - 92,75\% = +1,37\%$$

Szöveges értékelés:

A gépcsoport kapacitás kihasználása 33,1%-ról 36,94%-ra +3,84%-kal növekedett. Ezt az extenzív kihasználása (időalap kihasználás) és az intenzív kihasználás (kapacitásnorma kihasználás) növekedése okozta. Az extenzív kihasználás növekedése mögött az extenzív megterhelés (elméleti időalap kihasználás) csökkenése és a teljes gépfelhasználási mutató emelkedése figyelhető meg.

3. FELADAT

A feladat célja a tárgyi eszközök kapacitáskihasználásának vizsgálata.

Egy vállalkozás gépcsoportjával kapcsolatos adatok

Megnevezés	Előző év	Tárgyév
Termelés (db)	192 000	261 000
Munkarend szerinti munkanapok (nap)	254	255
Átlagos műszakszám (m/nap)	1,5	1,75
Rendelkezésre álló gépek száma (db)	26	28
Dolgozó gépek száma (db)	24	27
Karbantartás, javítás időszükséglete (%)	4	4
Kapacitásnorma (db/óra)	3	3
Extenzív megterhelési együttható (%)	33,97	39,91

Feladat: Elemezze a kapacitás-kihasználás alakulását és értékelje a megkapott eredményt! Állapítsa meg, hogy a kapacitás-kihasználását befolyásoló tényezők változása hogyan hatottak a termelés növekedésére! Értékelje a gépek veszteségidejének alakulását!

FELADAT MEGOLDÁSA:

A) Kapacitáskihasználás vizsgálata

A gépcsoport elméleti időalapja

$$\text{Előző év} = 26 \text{ gép} \times 365 \text{ nap/gép} \times 3 \text{ műszak/nap} \times 8 \text{ óra/műszak} \times 0,96 = 218.649,6 \text{ óra}$$

$$\text{Tárgyév} = 28 \text{ gép} \times 365 \text{ nap/gép} \times 3 \text{ műszak/nap} \times 8 \text{ óra/műszak} \times 0,96 = 235.468,8 \text{ óra}$$

Kapacitás

$$\text{Előző év} = 218.649,6 \times 3 \text{ db/óra} = 655.948 \text{ db}$$

$$\text{Tárgyév} = 235.468,8 \times 3 \text{ db/óra} = 706.406 \text{ db}$$

Kapacitás kihasználás

$$\text{Előző év} = \frac{192.000 \text{ db}}{655.948 \text{ db}} = 29,27\%$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{261.000 \text{ db}}{706.406 \text{ db}} = 36,95\%$$

$$\text{Változás} = 36,95\% - 29,27\% = +7,68\%$$

Teljes gépfelhasználási mutató

$$\text{Előző év} = \frac{24 \text{ db}}{26 \text{ db}} = 92,31\% \qquad \text{Tárgyév} = \frac{27 \text{ db}}{28 \text{ db}} = 96,43\%$$

$$\text{Változás} = 96,43\% - 92,31\% = +4,12\%$$

Extenzív kihasználás

$$\text{Előző év} = 92,31\% \times 33,97\% = 31,36\% \quad \text{Tárgyév} = 96,43\% \times 39,91\% = 38,49\%$$

$$\text{Változás} = 38,49\% - 31,36\% = +7,13\%$$

Teljesített gépórák száma

$$\text{Előző év} = 218.649,6 \text{ óra} \times 31,36\% = 68.568,5 \text{ óra}$$

$$\text{Tárgyév} = 235.468,8 \text{ óra} \times 38,49\% = 90.631,9 \text{ óra}$$

$$\text{Változás} = 90.631,9 \text{ óra} - 68.568,5 \text{ óra} = +22.163,4 \text{ óra}$$

Tényleges teljesítmény

$$\text{Előző év} = \frac{192.000 \text{ db}}{68.568,5 \text{ óra}} = 2,8 \text{ db/óra} \quad \text{Tárgyév} = \frac{261.000 \text{ db}}{90.631,9 \text{ óra}} = 2,88 \text{ db/óra}$$

$$\text{Változás} = 2,88 \text{ db/óra} - 2,8 \text{ db/óra} = +0,08 \text{ db/óra}$$

Intenzív kihasználás

$$\text{Előző év} = \frac{2,8 \text{ db/óra}}{3 \text{ db/óra}} = 93,33\% \qquad \text{Tárgyév} = \frac{2,88 \text{ db/óra}}{3 \text{ db/óra}} = 96\%$$

$$\text{Változás} = 96\% - 93,33\% = +2,67\%$$

Szöveges értékelés:

A kapacitás kihasználás 7,68%-kal emelkedett. Ezt az extenzív kihasználása (időalap kihasználás) és az intenzív kihasználás (kapacitásnorma kihasználás) növekedése okozta.

- B) A kapacitás kihasználást befolyásoló tényezők hatásának számszerűsítése a termelés volumenére.

A termelést befolyásoló tényezők

Megnevezés	Előző év	Tárgyév
Rendelkezésre álló gépek száma (db)	26	28
Teljes gépfelhasználási mutató (%)	92,31	96,43
Egy gép által teljesített órák száma (óra/db)	2857	3356
Kapacitásnorma (db/óra)	3	3
Intenzív kihasználás (%)	93,33	96
Termelés (db)	192.000	261.000

Egy gép által teljesített gépórák száma

$$\text{Előző év} = \frac{68.568,5 \text{ óra}}{24 \text{ db}} = 2.857 \text{ óra/db}$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{90.631,9.000 \text{ óra}}{27 \text{ db}} = 3356,7 \text{ óra/db}$$

A termelés változásának vizsgálata az abszolút különbsétek módszerével

A rendelkezésre álló gépek számának változásának hatása a termelés alakulására:

$$(28 - 26) * 92,31 * 2857 * 3 * 93,33 = 14.768 \text{ db}$$

A teljes gépfelhasználási mutató változásának hatása a termelés alakulására:

$$28 * (96,43 - 92,31) * 2857 * 3 * 93,33 = 9.250 \text{ db}$$

Egy gép által teljesített órák változásának hatása a termelés alakulására

$$28 * 96,43 * (3356 - 2857) * 3 * 93,33 = 37.725 \text{ db}$$

A kapacitásnorma változásának a hatása a termelés alakulására

$$28 * 96,43 * 3356 * (3 - 3) * 93,33 = 0 \text{ db}$$

Az intenzív kihasználás változásának a hatása a termelés alakulására

$$28 * 96,43 * 3356 * 3 * (96 - 93,33) = 7257 \text{ db}$$

$$\text{Összes változás: } 261.000 \text{ db} - 192.000 \text{ db} = \mathbf{89.000 \text{ db}}$$

Szöveges értékelés:

A termelés növekedett, összesen . A termelés változásához a kapacitás kihasználást befolyásoló tényezők a következőképpen járultak hozzá: a rendelkezésre álló gépek számának változása 14.768 darabbal, a teljes gépfelhasználási mutató változása 9.250 darabbal, egy gép által teljesített órák

számának változása 37.725 darabbal, az intenzív kihasználás mutató változása 7,68%-kal emelkedett. Ezt az extenzív kihasználása (időalap kihasználás) és az intenzív kihasználás (kapacitásnorma kihasználás) növekedése okozta. 7.257 darabbal járult hozzá a termelés növekedéséhez. A kapacitásnorma változatlan maradt a vizsgált időszakban.

C) A gépek veszteségidejének alakulása

Munkarend szerinti hasznos időalap

$$\text{Előző év} = 254 \text{ nap/gép} \times 1,5 \text{ műszak/nap} \times 8 \text{ óra/műszak} \times 0,96 = 2926 \text{ óra/gép}$$

$$\text{Tárgyév} = 255 \text{ nap/gép} \times 1,75 \text{ műszak/nap} \times 8 \text{ óra/műszak} \times 0,96 = 3427,2 \text{ óra/gép}$$

Veszteségidő

$$\text{Előző év} = 2926 \text{ óra/gép} - 2857 \text{ óra/gép} = 69 \text{ óra/gép} \longrightarrow 2,36\%$$

$$\text{Tárgyév} = 3427,2 \text{ óra/gép} - 3356,7 \text{ óra/gép} = 70,5 \text{ óra/gép} \longrightarrow 2,06\%$$

Szöveges értékelés:

A veszteségidő aránya a tárgyévre 0,3%-kal csökkent.

4. FELADAT

A feladat célja a tárgyi eszközök kapacitáskihasználásának vizsgálata.

Egy vállalkozás gépcsoportjával kapcsolatos adatok

Megnevezés	Me.
Rendelkezésre álló gépek száma	8 db
Karbantartás miatt kieső idő	8 %
A gépeken előállítandó termékek tervezett mennyisége	
A	4 000 db
B	3 500 db
C	4 000 db
D	3 200 db
A termékek kapacitásnormája	
A	1,6 ó/db
B	1,4 ó/db
C	2,5 ó/db
D	3,4 ó/db

Feladat: Állapítsa meg, hogy amennyiben a vállalkozás a tervezett termelést megvalósítja hogyan alakul a gépcsoport kapacitáskihasználása!

FELADAT MEGOLDÁSA:

A) Rendelkezésre álló gépek naptári hasznos időalapja

$$8 \text{ gép} \times 365 \text{ nap/gép} \times 3 \text{ műszak/nap} \times 8 \text{ óra/műszak} \times 0,92 = 64.473,6 \text{ óra}$$

B) Kapacitás vizsgálata

$$\text{"A" termék} \frac{64.473,6 \text{ óra}}{1,6 \text{ óra/db}} = 40.296 \text{ db}$$

$$\text{"B" termék} \frac{64.473,6 \text{ óra}}{1,4 \text{ óra/db}} = 46.053 \text{ db}$$

$$\text{"C" termék} \frac{64.473,6 \text{ óra}}{2,5 \text{ óra/db}} = 25.789 \text{ db}$$

$$\text{"D" termék} \frac{64.473,6 \text{ óra}}{3,4 \text{ óra/db}} = 18.963 \text{ db}$$

C) Kapacitás kihasználás vizsgálata

$$\text{"A" termék} \frac{4.000 \text{ db}}{40.296 \text{ db}} = 9,93\%$$

$$\text{"B" termék} \frac{3.500 \text{ db}}{46.053 \text{ db}} = 7,6\%$$

$$\text{"C" termék} \frac{4000 \text{ db}}{25.789 \text{ db}} = 15,51\%$$

$$\text{"D" termék} \frac{3.200 \text{ db}}{18.963 \text{ db}} = 16,87\%$$

Szöveges értékelés:

A tervezett termelés megvalósulása esetén a gépcsoport kapacitáskihasználása („A” termék 9,94% + „B” termék 7,6% + „C” termék 15,51% + „D” termék 16,87%) 49,91%-os lesz.

4.1.3. Forgóesőzgzaldálkodás elemzése

1. FELADAT

A feladat célja a készletgzaldálkodás vizsgálata.

Egy vállalkozás készletgzaldálkodásával kapcsolatos adatok

Megnevezés	Előző időszak		Tárgyidőszak	
	Átlagkészlet (e Ft)	Normanap (nap)	Átlagkészlet (e Ft)	Normanap (nap)
Anyagok	2.100	8	2.625	9
Befejezetlen termelés	3.500	6	3.300	6
Késztermékek	750	3	900	4
Összesen	6.350	-	6.825	-

Feladat: Számszerűsítse a forgási sebesség mutatószámait és elemezze az egyes készletfajták eltéréseit, az előidéző tényezők hatását bemutatva!

FELADAT MEGOLDÁSA:

A) Forgási sebesség mutatói

$$\text{Fordulatok száma} = \frac{\text{Értékesítés nettó árbevétele}}{\text{Átlagos készletérték}}$$

$$\text{Előző év} = \frac{69.850 \text{ e Ft}}{6.350 \text{ e Ft}} = 11$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{85.312 \text{ e Ft}}{6.825 \text{ e Ft}} = 12,5$$

$$\text{Forgási idő (nap)} = \frac{\text{Időszak napjainak a száma}}{\text{Fordulatok száma}}$$

$$\text{Előző év} = \frac{91 \text{ nap}}{11} = 8,27 \text{ nap}$$

$$\text{Tárgyév} = \frac{91 \text{ nap}}{12,5} = 7,28 \text{ nap}$$

Szöveges értékelés:

A forgási sebesség 1,5 fordulattal felgyorsult, ami a forgási időt 1 nappal csökkentette.

B) Készletfajták változásának bemutatása

Anyagkészlet változása

$$2.625 \text{ e Ft} - 2.100 \text{ e Ft} = 525 \text{ e Ft}$$

1 napi anyagkészlet meghatározása

$$\text{Előző év} = \frac{2.100 \text{ e Ft}}{8 \text{ nap}} = 262,5 \text{ e Ft/nap} \quad \text{Tárgyév} = \frac{2.625 \text{ e Ft}}{9 \text{ nap}} = 291,67 \text{ e Ft/nap}$$

Az anyagkészlet nagyságát befolyásoló tényezők hatása:

Az átlagos anyagtárolási idő változásának a hatása

$$(9 \text{ nap} - 8 \text{ nap}) * 262,5 \text{ e Ft/nap} = 262,5 \text{ e Ft}$$

Az egy napra jutó anyagfelhasználás változásának a hatása

$$9 \text{ nap} * (291,67 \text{ e Ft/nap} - 262,5 \text{ e Ft/nap}) = 262,5 \text{ e Ft}$$

Befejezetlen termelés változása

$$3.300 \text{ e Ft} - 3.500 \text{ e Ft} = -200 \text{ e Ft}$$

1 napi befejezetlen termelés meghatározása

$$\text{Előző év} = \frac{3.500 \text{ e Ft}}{6 \text{ nap}} = 583,33 \text{ e Ft/nap} \quad \text{Tárgyév} = \frac{3.300 \text{ e Ft}}{6 \text{ nap}} = 550 \text{ e Ft/nap}$$

A befejezetlen termelés nagyságát befolyásoló tényezők hatása:

A gyártási átfutási idő változásának a hatása

A gyártás átfutási idő nem változott.

Az egy napra jutó termelési költség változásának a hatása

$$9 \text{ nap} * (550 \text{ e Ft/nap} - 583,33 \text{ e Ft/nap}) = -33,33 \text{ e Ft}$$

Késztermékek változása

$$900 \text{ e Ft} - 750 \text{ e Ft} = 150 \text{ e Ft}$$

1 napi késztermék készlet meghatározása

$$\text{Előző év} = \frac{750 \text{ e Ft}}{3 \text{ nap}} = 250 \text{ e Ft/nap} \quad \text{Tárgyév} = \frac{900 \text{ e Ft}}{4 \text{ nap}} = 225 \text{ e Ft/nap}$$

A késztermékkészlet nagyságát befolyásoló tényezők hatása:

A készletek átlagos tárolási idejének változásának a hatása
 $(4 \text{ nap} - 3 \text{ nap}) * 250 \text{ e Ft/nap} = 250 \text{ e Ft}$

Az egy napra jutó késztermék készlet változásának a hatása
 $4 \text{ nap} * (225 \text{ e Ft/nap} - 250 \text{ e Ft/nap}) = -100 \text{ e Ft}$

Szöveges értékelés:

Az anyagkészlet átlagos tárolási ideje és az egy napra jutó anyagfelhasználás értéke is növekedett az előző időszakhoz képest. Ennek hatására az anyagkészlet a tárolási idő változásának köszönhetően 262,5 e Ft-tal, míg az egy napra jutó anyagfelhasználás értékének változásának köszönhetően szintén 262,5 e Ft-tal növekedett, így az anyagkészlet értéke az előző időszakhoz képest 500 e Ft-tal nőtt. A befejezetlen termelés a tárgyidőszakban 200 e Ft-tal volt kevesebb, mint az előző időszakban. Ezt a változást az egy napra jutó termelési költség alakulásának köszönhetjük, mivel a gyártás átfutási idő nem változott a vizsgált időszakban. A késztermékkészlet 150 e Ft-tal nőtt az előző időszakhoz képest, amit 2 tényező változásának köszönhetünk. A késztermék készlet alakulását 250 e Ft-tal növelte a készletek átlagos tárolási idejének a változása és 100 e Ft-tal csökkentette az egy napra jutó késztermék készlet változása.

3.2. Tesztek

Igaz/Hamis

- a, A tudásbázisú gazdaság korszakában az emberi erőforrás szerepe felértékelődött.
- b, Az eltérések számszerűsítésének módszerei felételek nélkül alkalmazhatóak
- c, A munkaerő mozgása történhet vállalkozáson belül vagy a vállalkozás és a gazdaság egyéb szereplői között
- d, A munkaerőmozgások elemzése jelentős hatással van a vállalkozás működésére
- e, Az ember az egyik legdrágább erőforrás, foglalkoztatása jelentős költséget okoz a vállalkozásoknak.
- f, A tárgyeszköz gazdálkodás elemzéséhez szükséges adatok analitikus és szintetikus nyilvántartásokból is származhatnak.
- g, A vállalkozás tárgyi eszközeinek összetétele több vetületben is elemezhető.
- h, A tárgyi eszközök kapacitás kihasználását befolyásolja az időalap kihasználása
- i, A készletgazdálkodás elemzése csak évente vizsgálható.